

TENEN CARA DURA ELLS

Els tirans, els opressors, els invasors, els negrers, els colonitzadors, imposant-nos per tot arreu el castellà i matant el català del poble! Que hem dit? Ara els eixirà per les orelles tot l'auto-odi als traïdors, als botiflers, als renegats, als judes... que donen suport als primers.

Esperem que tu no estiguis dins els anomenats. No sents repugnància de ser un tirà invasor? O un criminal botifler?

Josep Casalta

L'ESTEL

<http://teletel.terra.es/personal/focifum>
 E MAIL focifum@teletel.es

A.P.P.E.C
 ASSOCIACIÓ
 DE PUBLICACIONS
 PERIÒDIQUES
 EN CATALÀ

ANY XIX. NÚMERO 443

15 DE SETEMBRE DEL 2000

PREU: 250 PTS - 1,50 euros

Fa 4 anys que la família Canyelles-Terrafeta regenta la Botelleria Les Malvines al carrer Punta Balena de Magalluf. Tel. 971 133 116

Fa un any que na Pepa Martínez del Toro regenta l'Agència de Viatges Flash Tour a Magalluf. Tel. 971 130 375

Fa 25 anys que en Pep de sa Torre i el seu fill Miquel regenten la botiga de Regals DEGAC. B. A Magalluf. En Pep, que és d'Inca, va tenir una sabateria al carrer Berlín de s'Arenal just davant l'apotecaria. També fou president de l'Atletic Balears durant 7 anys. El trobareu al 971 131 473

Fa 25 anys que en Manuel Gonzalez va obrir la botiga de Mobles Palmano-va, i en fa 5 que va obrir la Botiga de Mobles Portals Nous. Tel. 971 677 559

Fa 2 mesos que la família Alcaraz regenta el Bar can Peixet a Sant Jordi de Mallorca. Despatxa entrepans i begudes. En temps de l'amo en Pere Peixet, en aquest bar s'organitzava l'anada a Cura a peu. Eren altres temps. Tel. 971 742 301

Fa 11 anys que n'Elisabet Rull de sant Andreu de Llavaneres Regenta la Floristeria d'Or a Porto Portals. Tel. 971 676922

Fa 5 anys que en Ferran Escrivà de Barcelona va obrir la Immobiliària Escrivà a Portals Nous. Fa 25 anys que en Ferran se dedica a la immobiliària a la zona sud-oest de Mallorca. Tel. 971 677 731

L'any 1934 en Miquel Pons i na Francesca Vidal de Binissalem varen llogar el Restaurant Els Pins al torrent de Portals Nous. Avui, la seva filla Elionor i el seu gendre Gaspar, ajudats dels seus fills, regenten el local. Despatxen plats combinat i begudes. Se menja per unes 1500 ptes a la carta. Tel. 971 677 619

Fa 37 anys que en Joan Fletxes i na Magdalena Calafell obren el Restaurant Jà a Cas Català. Despatxen menús a 800 ptes. Tel. 971 402 048

Fa un any que les germanes Custòdia, Xaro i Carme regenten el Restaurant Cas Català. Menús a 950 ptes. Tel. 971 401 651

Especial dedicat als TERMES DE CALVIÀ I SÓLLER
 Si vos ha agradat, telefonau al 971 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies

Fa 7 anys que na Patricia Halsey d'Escòcia regenta la botiga d'electrodomèstics Danbrit a Portals Nous. Tel. 971 677 201

Fa 3 anys que n'Aina Perelló regenta l'Hostal Cas Català: dues estrelles, 80 llits, 4.200 ptes la nit. A l'hivern tancat. El seu pare Pere Mayans va obrir aquest hostel l'any 1920. Tel. 971 405 008

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

Molta de gent, relacionada amb el ciclisme i l'hosteleria a qui en Mateu Canals ha regalat l'exemplar de l'ESTEL on escriu un article parlant dels plets i les diferències que te amb el seu germà Pere, ens comenten la baralla. Hi ha comentaris a favor de l'un i de l'altre: que no està be que la família li hagi venut i robat les accions d'Aqua City i que el jutge hi ha de dir la seva, que no està be que en Pere reclami doblers a l'Ajuntament de Lluçmajor per haver-li donat els permisos d'ampliació del Tennis s'Arenal és un sentiment compartit. Els diners és quelcom sagrat a la nostra societat capitalista. Amb el que no s'està d'acord és amb que en Mateu destapi i esbombi conductes i relacions familiars que s'haurien de resoldre en família. En Josep Sánchez i Ornia, un asturià que fa molt de temps que ven i arregla bicicletes a Palma Nova i te un club de ciclisme, lamenta aquests fets i opina que en Pere Canals seria el president ideal de la Federació de Ciclisme de Balears, diu que és l'home que per la seva solvència, serietat i coneguda internacional del ciclisme, podria fer molt en pro d'aquest esport tan mallorquí, i més avui que hi ha un bon planter de ciclistes a la nostra illa. El turisme de corredors ciclistes, sobretot en temporada baixa és important a les nostres illes i una federació forta i presidida per homes solvents és molt important ens diu en Sánchez Ornia.

Els aparcaments al terme municipal de Calvià estam molt be. A qualsevol del pobles de la costa se pot aparcar sense problemes als aparcaments municipals gratuïts. A Peguera hem vist el primer aparcament subterrani a la platja de la Romana amb uns preus semblants als de la Ciutat de Mallorca. Qui ho hauria de dir: un parking subterrani una platja!

A Cala Vinyas, a pocs quilòmetres de Magalluf només hi ha hotels, restaurants i botigues. Ara, però, ben prest hi haurà un poble. L'Constructora Coal Gestió a, seu a Magalluf hi està construint 240 xalets de 4 dormitoris, menjadors, cuines, banys. Terrasses i garatges amb un bon jardí. En una paraula, un poble per a 1.500 persones amb alt poder adquisitiu. Si voleu més informació els trobareu al 971 162 639

Això ja fa molt d'anys: En Pau Cerol de Sóller exequellava tarongers a sa Font de s'Olla i vet aquí que passa el senyor rector que passejava per allà. -Bon dia mestre Pau, i que no me feriu una glosa? L'escomet. -No que li sabrà greu, diu mestre Pau. -Au venga, que no me sabrà greu, diu el rector. I tan l'importunà el rector que mestre Pau li exhibí: *L'església és un sementer, i petit i dona bon conta, i mentre hi hagi gent tonta, i capellans estareu be.* Bon dia, mestre Pau, s'acomia el rector.

Tres anys abans de les eleccions, en Joaquin Rabasco, el batle pedani de s'Arenal te tanques

publicitàries a diferents indrets de Ciutat. Ens promet que podrem estudiar en la nostra llengua. La gent, que no és beneïta, s'enfila i escriu: JA HO FEIM, CAP DE FAVA. Cap de fava en mallorquí és la punta de la perduu, que és com

diu la cançó: *Jo tenc una cosa que no se que se diu, i s'allarga i s'acursa, i fa és mort i fa es viu.* Cap de fava és diu d'una persona de poc enteniment, d'un babau, curt de ganbals, d'un que no hi es tot, vaja. I és que aviat els al-lots faran luleia d'un subjecte que els promet estudiar en la seva llengua. Perquè a Mallorca hi ha al-lots anglesos, francesos, senegalesos, alemanys, espanyols, magrebins, catalans, nigerians, indús, polonesos, xinesos... I li durà una feina a en Rabasco ensenyar a la mainada, a cada qual en la seva llengua.

Els qui ho tenem clar són els companys de la Premsa Forana de Deia que han ressuscitat S'ENCRUIA una revista que se feia fa una vintena d'anys i va morir per manca de lectors. L'edita la Asso-

ciació de Veïns amb disgust del batle del PP que diu que no son dels seus. Ho fan trilingüe: Català, castellà i anglès i així tots s'entenen que diria un espanyol. No els hem trobat cap número de telèfon però si un correu electrònic Ω

Quan les víctimes passen per botxins

En un sentiment de brutor i de culpabilitat queden atrapades, per més anys que passin, moltíssimes persones (i col·lectius) innocents que han sofert maltractes de forma sistemàtica. Quan la degradació es fa en contextos d'impunitat de l'agressor i desemparament de la víctima, aquesta interioritza l'abús tirànic de la qual és objecte com una vergonya existencial. Aquesta inèrcia vergonyant fomenta una dependència patològica del dominat envers el dominant. És el cas dels supervivents de camps de concentració, hostatges d'un segrest, dones violades, presoners de guerra... Malgrat haver estat físicament alliberats, mentalment continuen actuant com esclaus.

Encara que el malson ha passat, els efectes secundaris no desapareixen en un tres i no-res.

Qui és víctima d'un maltractament en surt rebregat. La humiliació impedeix sentir-se atractiu. Avergonyir és altament destructiu per a una autoestima convallescent de dècades d'haver estat repetidament atropellada. Els botxins dels nostres dies ho saben. I sobre una pell adolorida envesteixen de manera calculada amb la ridiculització, el desdeny, la incitació a l'odi... És una forma de deshumanitzar que justifica les seves agressions.

I així ens trobem que tot i que la cultura i identitat dels Països Catalans ha estat salvatgement perseguida per Primo de Rivera, Franco i altres desaprensus des d'inicis del XVIII, allò català és presentat a l'opinió pública com a polèmic, carca, impositiu, excloent, fonamentalista... I els seus detractors, amb el suport de la foto de portada i altres simpaties de la premsa espanyolista, com una mena de màrtirs de la tolerància.

La deformació perceptiva de la realitat confon perseguits amb perseguïdors. És una forma d'alienació a la carta impulsada pel poder polític-social espanyol del postfranquisme en bé d'un univers castellanocèntric i fagocitador.

La catalanitat, una identitat sòlida és un cicle de xerrades psicològiques que abordaran aquestes tergiversacions intencionades. El primer d'aquests actes tindrà Gandia (La Safor) com a escenari el dissabte 21 d'octubre a les 8 del vespre en el Casal Jaume I (carrer de Sant Roc 10).

Una antiga obsessió mesetària per fer-nos sentir malament, per convertir-nos en éssers odiables, encara planeja pels Països Catalans. Ens cal esvair-la perquè som capaços d'això i de molt més: assolir la llibertat! Ω

Quim Gibert, psicòleg

JARPI S

Encarnació Mejías

Manteniment de jardins i piscines
Custòdia de xalets

Ramon de Vallenilla, 12
Tel. 971 864 532 Telex: mvl 696278393
07470 Port de Pollença (Mallorca)

Exclusives Xisca S.L.

Lloguer i venda de xalets i apartaments
Necessitam finques, xalets i apartaments per a vendre

Tels. 971 867 286 - 629 643 671 Fax: 971 864 661
La Gola, 24 - 07470 Port de Pollença (Mallorca)
Exclusivasxisca@retemail.es

III CONGRÉS DE CULTURA CATALANA (1999-2000)

En el marc de la primera jornada psicològica dedicada a la guerra psicològica, la psicòloga clínica Cristina Saragossa va presentar el llibre de Josep Palou intitulat **El País, la quinta columna** el 8 d'abril a Arenys de Mar.

PROPERAMENT: Gandia,

La Safor

4ª JORNADA DE PSICOLOGIA

TEMA: Països Catalans: Quan les víctimes passen per botxins.

Amb intervencions de: Quim Gibert i Vicent Bello, Psicòlegs.

Lloc: Casal Jaume I (Sant Roc, 10). Dia: 21 d'octubre. Hora: 8 del vespre.

SANTA PONÇA

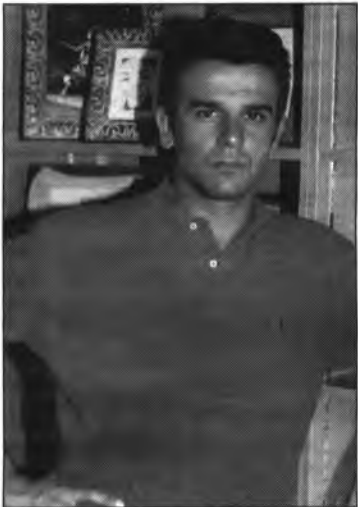
Fa 2 anys que n'Anselmo Fuentes de Castilla regenta la Immobiliària Euro a santa Ponça. Tel. 971 699 554

Na Lara Domínguez és la madona jove de l'Estanc de santa Ponça. A més de productes d'estanc venen productes fotogràfiques i regals. Tel. 971 690 064

Na Maria Antònia Company és de l'oficina d'administració de finques Arbona a santa Ponça. Tel. 971 690 312

Fa un any que en Tomàs Domínguez ha obert l'Estudi i Laboratori Fotogràfic Domínguez a santa Ponça. En Tomàs és el fill de l'amo de l'estanc del poble. Tel. 971 689 565

Fa mig any que na Karin Hoffmann i el seu fill Stephan regenten la Immobiliària Immogrup de Mallorca a santa Ponça. Tel. 971 694 669

Fa 10 anys que n'Aina Brennen de Dublin va obrir el Bar The Dubliner a santa Ponça. És un lloc ben especial amb TV durant el dia amb públic majoritari britànic. Els vespres, música en viu, la gent escolta música i balla Els caps de setmana les quatre filles de n'Aina canten en català, irlandès i anglès. El local que està situat al carrer de Ramon de Montcada és ple de mallorquins de la comarca. Tel. 636 826 590

Fa un any que en Rafael Planes regenta el Bar Els Amics a santa Ponça. Despatxa les tapes i les begudes. Són del Mallorca. 971 697 729

Fa mig anys que na Nicole Thomàs d'Alemanya regenta el Cafeteria Café Bohne a santa Ponça. Despatxa les especialitats alemanyes. Tel. 971 693 860

Fa 8 anys que en Joan Miquel Morey d'Artà regenta el Bull Burger al carrer de Ramon de Montcada de santa Ponça. Se menja per un milenar de pesetes.

Quo Vadis?

Recuperar la insubmissió

BERNAT JOAN I MARÍ. PRES. D'ERC BALEARS I PITIÜSES

Aviat ja no hi haurà servei militar obligatori i, per tant, el concepte d'insubmissió –almenys en l'accepció més utilitzada al llarg d'aquests últims anys– entrarà en una espècie de via morta. Aplicada a la qüestió militar, la insubmissió consistia a no fer el servei militar ni la prestació social substitutòria (és a dir, a negar-se a efectuar un determinat servei a l'Estat que estava prescrit estrictament per la llei). Segons el jutge en mans de qui caigués un determinat procés contra un jove que hagués optat per la insubmissió, podia ocórrer que fos directament absolt –una part important dels jutges tenien aquest costum, a l'hora de tractar el tema, amb una demostració evident de seny per part seua-, o que fos condemnat (amb tot l'enrenou que una condemna per això suposava –o suposa, encara).

La insubmissió se sol produir davant coses prescrites per la llei que una part dels ciutadans consideren, per raons ètiques o morals, del tot improcedent. Així, hi ha gent que es nega a pagar el percentatge dels seus impostos que aniria destinat a despeses de defensa (malgrat que després l'Estat ho reordena de la manera que considera més convenient), qui es nega a portar armes o a fer cap servei en comptes d'aquest, qui no acata una determinada disposició que va radicalment en contra del seu sistema de valors, etc.

Avui dia, emperò, tot està tan suposadament ordenat i ben regulat que no trobam gaires ciutadans que practiquin cap tipus d'insubmissió mínimament conscient i empena per la fermesa d'idees. Com que teòricament vivim en un sistema democràtic, podem escollir els nostres governants i les lleis s'aproven segons les normes més planeres en els parlaments, sembla com si la insubmissió no tengués sentit.

Malgrat tot, existeixen entre nosaltres una pila d'arbitrarietats que inciten directament a la insubmissió (en graus, tipus i característiques diferents). La precarietat en l'ús de la llengua catalana i l'actitud hostil que hi tenen determinats sectors de funcionariat, o d'altres membres de la nostra societat, conviden directament a la insubmissió lingüística. Negar-se a parlar en espanyol a algú que t'ho exigeix –sobretot si és des de la posició de funcionari que atén al públic, governant o policia que et demana la documentació– constitueix un acte d'insubmissió del tot necessària. Generalment, qui exigeix el canvi de llengua a un catalanoparlant pretén no només entendre'l, sinó que sovent persegueix també humiliar-lo, rebaixar-lo, mostrar-li d'una manera pràctica la seua subordinació. Negant-nos a usar l'espanyol davant el funcionari exigent i tossut mostrem la nostra igualtat, la nostra autoconsideració, la consciència d'individu lliure.

Si entre nosaltres hi hagués una mica més de cultura de la insubmissió, és a dir, una mica més de xarxa civil pròpia, elements com ara el Decret d'Humanitats que "harmonitzarà" arreu de l'Estat espanyol bàsicament els estudis d'Història (d'Espanya, per descomptat) no ens haurien de fer fred ni calor. Bastaria que, en arribar les programacions i disposicions emanades d'aquest als centres d'ensenyament, anassin a parar directament a la paperera del despatx del director, del cap d'estudis o del departament d'Història. I que, en virtut de la llibertat que ens autoconcedim, els professors implicats explicassin aquesta matèria d'acord amb la seua consciència, i amb allò que considerassin científicament oportú.

I què us diré de l'espòli fiscal a què l'Estat espanyol sotmet els Països Catalans? La reivindicació del Concert Econòmic per al Principat, el País Valencià i les illes Balears i Pitiüses no ha funcionat. La classe empresarial catalana no n'ha sortit guanyant pas res. Idè! Què ocorreria si tot el sector turístic de les Balears i Pitiüses decidís practicar la insubmissió fiscal? Haurien de ficar tot el sector a la presó? O mirarien de trobar una sortida negociada?

Com que, a Madrid, als ministeris, són tan pinxos com Putin, no calaria la mà al foc sobre què farien... Ω

Fa 4 anys que els germans Coll de Ciutat regenten la Immobiliària i Assessoria laboral i fiscal Coll i Associats al carrer de Ramon de Montcada de santa Ponça. Tel. 971 697 519

IMMOBILIÀRIA EURO

PROJECTES & ACTIVITATS

Anselm Fuertes i Sánchez

C/. Riu Sil, 10 • 07180 Santa Ponça • Mallorca
Tels 971 699 554 • 639 102 180 • Fax: 971 699 599
E-mail: inmoeuro@teleline.es

OPTICA SANTA PONSA

Mª Isabel Rayó Company
Diplomada en Òptica i Optometria
Colegiada n° 8.921

C/ Riu Sil, 10. - 07180 - Santa Ponça (Calvià) Balears
Tel. / Fax. 971 692 335

Carrion, el poeta dels pobres

PER QUIM GIBERT, ENSENYANT

El cognom Carrión em resulta llunyà. Em cal recular fins a primària. Fou a causa de no haver assenyalat les malifetes dels Comtes de Carrión, personatges d'un clàssic espanyol, que em carbassejaren un examen. L'altra referència que tinc, situada en època contemporània, és arran de la volada que darrerament ha pres l'escriptor espanyol Ignacio Carrión. En cap cas, doncs, hagués lligat mai un tal Carrión amb la nostra cultura. Un treball universitari, encomanat per en Mon Marqués (UdG), m'apropà fins a la falda del Canigó. Es tractava de cercar exiliats establerts a la Catalunya del Nord o a Occitània directament vinculats a l'ensenyament en temps de la república espanyola. L'ajut d'en Josep, un amic rossellonès, m'obrí moltes de les portes. Així fou com vaig conèixer la Montserrat Antich Güell, filla d'un matrimoni republicà de pedagogs. La dona ens rebé amb els braços oberts. Semblava com si ens estigués esperant des de feia molts mesos. La Montserrat ens parlà pels descoberts del seu marit, l'Ambrosi Carrion Juan, un intel·lectual d'esquerres que per a nosaltres no era més que un perfecte desconegut. Bo i que aquest no era ben bé l'esperit de la visita, atentament ens l'escoltarem. Quedàrem desconcertats pel neguit d'aquell testimoniatge. Una mena de troballa humana perduda en un racó de món. El matí d'aquell diumenge de març de 1993, la vídua d'en Carrion s'esforçà a denunciar l'oblit que patia el seu marit per part de les institucions democràtiques actuals. L'Ambrosi Carrion va néixer l'any 1888 al carrer de Sant Benet, a l'antiga vila de Sant Gervasi de Cassoles. Amb 14 anys, la plana literària de la revista Poble Català li comença a publicar poemes. I el 1909, amb només 22 anys, estrena al Romea la seva primera peça teatral, Tribut al mar. Se'l considera el descobridor de la Maria Vila, una de les actrius més reconegudes de l'escena catalana d'aleshores. La Margarida Xirgu i la Maria Guerrero també protagonitzaran algunes de les seves obres. El record deixat entre la gent que el va tractar és "d'una personalitat forta i d'un domini absolut de la tècnica teatral, sobretot en simbologia i neguits humans". Així i tot, tant la seva ideologia com producció modernista fou marginada pels noucentistes de la Barcelona d'entreguerres. L'escriptor Jordi Coca el defineix com un treballador infatigable que no trobà cap ressò: "Carrion era, doncs, l'home de les causes perdudes; l'home que no va voler cap pacte". En el seu exili forçós a l'Estat francès, la seva activitat artística continuà arraconada, malgrat que no va deixar mai d'escriure. "Tinc per norma escriure i realitzar els meus projectes amb la màxima sinceritat i lliurant-hi-mi totalment. No estimo gens l'èxit fàcil", explica en unes notes autobiogràfiques que mai han vist la llum pública. El currículum d'en Carrion no pot ser més brillant: impulsor del servei universitari de classes nocturnes per a obrers, doctor en filosofia, professor i crític teatral, traductor de Shakespeare, guionista cinematogràfic. L'Ambrosi Carrion compartí l'experiència universitària al costat de mestres de la volada d'en Pompeu Fabra i en Bosch i Gimpera. En la seva etapa com a docent, fou l'únic ensenyant que acceptà examinar de batxillerat un pres polític, en Jordi Arquer, que ho va fer sota la vigilància de dos guàrdies civils. Mentre va durar la contesa del 36, va recórrer el front amb un camió amb escenari incorporat, conegut com el Teatre de la Guerra de la Generalitat. En els seus primers anys d'exili a Tolosa de Llenguadoc, fou nomenat assessor de la Conselleria de Cultura del govern de Josep Irla, que aleshores dirigia en Pompeu Fabra. Tanmateix, participà activament en la fundació del Casal Català de Tolosa. Experiència que repetirà, anys més tard, un cop va fixar la seva residència a París, com a president del Casal Català de la capital francesa i com a creador d'una coordinada de casals d'exiliats, anomenada a hores d'ara Federació Internacional d'Entitats Catalanes. "Mai, mai, va deixar de ser un combatent antifranquista, un combatent per la llibertat", apunta Melcior Carton del Casal de Marsella. Comte Arnau, poema dramàtic en dues parts, i la peça teatral *La dama de Reus* són les dues úniques obres disponibles d'en Carrion que actualment ofereix el món editorial. El desig de morir en terra catalana el fa decidir a traslladar-se a Cornellà de Conflent en les darreries de la seva vida. Cec i malalt exhala el darrer alè una tardor d'ara farà 25 anys: "Voldria anar-me'n quietament/en una nit sens pluja i sense vent..." Ω

PALMANOVA

Fa 5 anys que en Feliu Morei ha obert el Complexe Esportiu Nova Esport on abans i havia el Club de Hielo, al costat de les escoles de Palmanova: Tennis, Padel i futbol. A la foto amb en Joan Bosc, de manteniment i en Carles Nieto, director. Tel. 971 681 540

Fa mig any que el Doctor Sven Eric Öjner de Suècia ha obert la consulta d'oftalmologia al Centre Comercial Mercadona. Fa tota classe d'operacions als ulls, especialment operacions de catarates. Tel. 971 681 564

Fa 5 anys que en Joaquim Lavalle de Madrid regenta la Botiga d'Informàtica OFISA al Centre Comercial Mercadona de Palmanova. Està especialitzat en botigues virtuals per Internet. Fabrica unes webs on se poden posar 13.000 productes a la venda. La seva botiga tel el número 971 681 229. La seva botiga virtual és infocanal.com

Fa mig any que en Mateu Hall d'Anglaterra regenta la Fusteria Proline a Palmanova. Tel. 677 731 777

Fa 5 anys que en Xisco Recatalà de Nules (Castelló) va obrir la Perruqueria Unisex Hair Studio al centre comercial Mercadona. Tel. 971 680 856

Fa un mes que na Margarida Planells ha obert la Botiga Illa natural a son Caliu, davant el Mercadona. Ven productes dietètics. Tel. 971 135 885

Fa 51 anys que en Josep Pons de Buryola va dur al seu fill Toni de tres anys a la possessió de son Caliu d'on eren arrendadors. Deu anys després obren el Restaurant can Caliu a la vora de la carretera d'Andratx quan encara no hi havia poble. Tant ell com son pare, al cel sia, són de l'Atlètic Balears. Quan varen començar despatxaven el menú a 60 ptes. Ara en val 975. Tel. 971 680 085

Fa 18 anys que en Miquel Ballester de Muro és l'Apotecari de son Caliu a Palma Nova. Tel. 971 680 571

Fa 15 anys que en Josep Sánchez Ornia d'Astúries va obrir el taller de bicicletes i motos Palma Nova. En Josep és el president i fundador del Club Cicloturista de Palmanova. Son 25 associats que roden en bicicleta per tot Mallorca. Ara dia 24 de setembre van a Astúries en bicicleta. Si vos hi voleu ajuntar telefonau al 971 681 243

Fa 3 anys que n'Eric i na Claudia Buckeall regenten la botiga de Moda GOSH a Palmanova. A la foto amb els seus fills. Tel. 971 681 778

Fa 4 anys que en Joan Suau regenta el Bar Blau Marí al Bulevar de Palma Nova. Se menja per una mitjana de 800 ptes. Tel. 971 135 745

Fa 4 anys que na Joana i en Roger regenten la Botiga de joguetes i records de Mallorca Fantasia a Palma Nova. Tel. 971 681 273

CARTES

Carta oberta a Jaime Reguart Pelegri

Gesa Grupo Endesa
C/Juan Maragall, 16
07006 Palma

Distingit Senyor:

He llegit la seva carta de l'1 d'agost, i deixant de banda els assumptes tècnics, i si com vostè diu GESA "es una empresa con firme voluntat de servició a la sociedad balear", pens que seria adient que fessin els seus comunicats en la nostra llengua, participant així en el proces de normalització llingüística en que ens troban.

Aprofit l'ocasió per saludar-l'ho cordialment.

Joan Miquel Monjo
Gerent de Joan Miquel Monjo SL
Av. Baix des Cós, 49
07500 Manacor

Condol al Dr. Til Stegmann

Ens hem assabentat que, no fa gaire dies, ha mort a Alemanya el pare del professor de la Universitat de Frankfurt Dr. Tilbert Stegmann, i voldriem expressar-li el nostre condol. Estem segurs de que són moltíssims els catalans que, junt amb nosaltres, lamentem les hores tristes que està passant aquest catalanòfil que té merescut l'agraïment de tots els que patim per la malestrugança d'aquesta terra nostra.

Ja fa anys que el Dr. Stegmann s'ha posat al nostre costat en defensa de Catalunya des d'Alemanya mateix. Va ser el principal organitzador de les Setmanes Catalanes de Berlín: va ser qui va crear el Decàleg del catalanoparlant i el Decálogo del castellanoparlante que vive i trabaja a Catalunya que encara orienten sobre el comportaments lingüístics ben assenyats: ha impulsat la fundació de diverses associacions catalanòfiles a Alemanya i, sobretot, ha destacat pel seu llibre Catalunya vista per un alemany que en 10 anys porta ja tretze edicions. Tots els catalans conscients hem de fer costat al Dr. Til Stegmann i expressar-li un condol sincer, com fem nosaltres.

Llibreria ses Voltes-Girona. Feliu Matamala (president)

Port Aventura

Senyor director de l'Estel

Acabo de rebre un llibret informatiu i publicitari dels Universal Studios Port Aventura. Amb la corresponent bandereta identificativa de la llengua corresponent, hi pot llegir tota la informació en espanyol, francès, anglès, holandès, alemany i fins i tot en rus. I el català preguntareu? no apareix ni per casualitat!

També, per si no sabeu on és troba aquest parc temàtic, hi apareix un mapa de situació, un mapa que, curiosament coincideix amb el de la corona d'Aragó. Però cap altra alegria. A la que comencem a llegir la toponímia la decepció no pot ser pitjor, apareixen poblacions com "Geronna", "Lérida", "Peñíscola", "Ibiza", "Perpignan" o "Castellón", tot plegat vergonyós !!

*Aquesta és la posició sobre el català de Port Aventura?
Pregunto, quina llengua està discriminada?
On són ara els defensors del bilingüisme?
Recordar que el principal accionista és "La Caixa". Ω*

Joan M. Serch

Editorial de la revista lluita

Sense nord, acastellanada, desèrtica i servil

Sempre hem dit que els bàrbars de ponent espanyols han maldat per conquerir, dominar i espoliar la nostra terra, aquesta voramar mediterrània més fèrtil i plaent que no la seva. Potser, però, caldrà canviar-hi els verbs o, si més no, afegir-n'hi un altre: destruir.

Perquè, de fet, l'odi ancestral que ens tenen no el resolen amb la dominació i l'espoli només, no en tenen prou amb la desfeta lingüística i cultural i el robatori econòmic, sinó que van més enllà, cap a l'anorreament del mateix medi físic.

Les urbanitzacions salvatges a la costa, els incendis provocats, la dessecació de zones humides, els travassaments cap al sud (que no solucionen res al sud i empobreixen el nord, com és el cas paradigmàtic de la Ribera del Xúquer en relació a Terra Mítica), la progressiva substitució dels sectors econòmics productius (agrícoles o industrials) pel sector terciari de serveis, la política de xarxes viàries (o educatives, o sanitàries, o d'informació...) que afavoreixen els vincles cap al sud-ponent i dificulten les tradicionals comunicacions físiques i humanes cap al nord, la castellanització agressiva i insultant de l'administració estatal i dels mitjans de comunicació, la invasió poblacional de gent d'expressió castellana (espanyola o americana) amb mentalitat d'ocupant... tot això tendeix a desfer, clar i ras, les nostres formes de viure i el mateix medi natural (del Pirineu al Segura i les Illes) que les ha fetes possible al llarg de la història.

Fins avui, secularment, han volgut fer de la nostra terra una prolongació de Castella, en els aspectes supraestructurals (llengua, cultura, legislació, costums i festes, etc.) però això els sortia malament perquè les infraestructures del nostre país (terres, aigües, camins, formes de producció...) acabaven imposant-se i provocaven el renaixement de la catalanitat, malgrat la dominació. Sembla que finalment ho han entès i que volen anar per totes: a destruir la terra i fer-la desèrtica i improductiva com la seva. Potser així hi naixeran castellans. Castrats, segurament. Ω

Baloo
Kidz
Mallorca

Moda i complements infantils
en el nou Centre Comercial 1ª planta
MAJORIS DÈCIMA

Tel. 971 786 082

HI HA GENT
A QUI LI
MOLESTA QUE
ES PARLE,
ES PENSE I
S'ESCRIGA
EN CATALÀ

ÉS LA MATEIXA
GENT A QUI LI
MOLESTA
QUE ES
PARLE ES
PENSE I
S'ESCRIGA

ACORD D'USUARIS PER L'ABOLICIÓN DE LA TORTURA

Un rei amb "Fortuna"

PERE FELIP I BUADES

Sempre hi ha hagut reis. Uns amb molta fortuna. Altres han tengut menys fortuna amb regnats difícils que acabaren malament. Lluís XV de França, Nicolau de Rússia o Constantí de Grècia, entre molts d'altres.

De Lluís XV de França, sabem que morí guillotinat a causa de la revolució que, sens dubte, el, amb el seu mal regnat, ajudà a que germinés amb les contínues provocacions que ell i els seus parents provocaren.

De Nicolau de Rússia, podem dir el mateix. També fou víctima de la revolució que acabà afusellant-lo. Revolució que també ajudà a germinar amb les seves contínues provocacions despòtiques i injustes al poble rus.

De Constantí de Grècia, sabem que fou derrocat per un cop militar i fou expulsat del seu país.

Evidentment, ni Lluís XV, ni Nicolau foren reis amb fortuna. Sembla que el poble que els suportava no creguè oportú regalar-los fortuna. Potser en un sentit pràctic de la vida, decidiren que la fortuna era quelcom que cada qual havia de cercar-se. I ells optaren per cercar-se la seva fortuna i no regalar-la a uns reis, el mèrit dels quals per a rebre-la consistia en acabdillar la corrupció, la injustícia i el banditatge legalitzat, oprobi i marginació contra el poble.

Situacions d'escandalosos pillatges institucionals amb càrregues impositives discriminatòries a favor de la noblesa i les classes poderoses i amb saqueigjos institucionalitzats i salvatges en contra uns pobles als que se'ls empenyè a prendre camins i decisions que han escrit pàgines èpiques en la història de la humanitat.

Constantí tampoc no tengué fortuna en el seu regnat a Gràcia. No. Sembla que ni els militars ni el poble se cregueren en la obligació de regalar-los la. I a ell no li quedà mes remei que anar a cercar-la on hi havia gent més generosa, més religiosa, amb més capacitat d'agenollar-se i de combregar amb hòsties o rodes de molí per tal de doblegar el cos i acceptar el que sia... Durant molt de temps el Rei Constantí tingué la fortuna de viure a Mallorca i de Mallorca.

Però per a fortuna real, la fortuna del Rei dels espanyols, el qual si que en té de fortuna, gens comparable el seu regnat amb els de Lluís XV o Nicolau, ni tan sols amb Constantí. No, al rei dels espanyols no sembla que li vagi a ocórrer, amb els seus súbdits,

res semblant a allò que els va passar amb els seus a Lluís XV, Nicolau i Constantí i tants d'altres que al llarg de la història han hagut de pagar un preu ben alt per encarnar règims mal organitzats, injustos, despòtics i corruptes que han ocasionat malestar i revolucions. No, al Rei dels Espanyols l'acompanya la fortuna. La fortuna que comparteix amb els seus, els espanyols, els espanyols continentals, els espanyols "mesetarios". La fortuna que reparteix, en menor mesura, amb els súbdits bascos, catalans o mallorquins. I en el summum de la fortuna, resulta que els seus súbdits colonitzats, els seus súbdits de tercera categoria, els sense drets, aquells que només tenen obligacions de pagaments d'imposts i tasses, els marginats política, social i culturalment (o sia, els mallorquins) li han regalat als rei dels espanyols el seu "Fortuna". Uns ho hauran fet amb devoció. Altres com a forma vàlida d'inversió i molts, moltíssims, ho hem fet obligats per uns polítics "pilotes" i indignes que prengueren decisions i gastaren els diners recaptats al poble sense consultar a aquest poble si estava d'acord amb les seves decisions. Unes decisions tan cauteloses i calculades que se confonen amb la covardia, arrossegant d'aquesta manera a tot un poble a viure de manera covarda, a viure colonitzat.

Tanmateix, la satisfacció del pobres, la satisfacció dels oprimits existeix. S'haurien de cercar bases d'estudi psicològic per analitzar-les, però existeixen. A mi ningú me pot robar la satisfacció que me produeix el compartir "El Fortuna" de que gaudeix el rei dels espanyols per la Badia de Palma, al tenir la certesa que un minúscula part del Fortuna me pertany. És una minúscula part que he pagat amb el fruit del meu treball, via impostos. Lo mateix que vostè, amable lector i de tots els mallorquins i mallorquines, gràcies als quals el rei dels espanyols passeja al seva Fortuna per les aigües mallorquines, mentre que nosaltres malvivim sense tanta fortuna.

En una paraula, companys: uns han de pagar perquè els altres gaudeixin (la Fortuna). Però sempre quedarà el consol que la podem veure, quasi tocar. "El Fortuna" el veuràs, però no el gaudiràs. "El Fortuna" és el símbol de la realitat social, política, econòmica i cultural. "El Fortuna" és per a gaudir del Rei d'Espanya i dels seus súbdits de primera, pagat pels mallorquins, súbdits de tercera... Ω

PALMANOVA

Fa 5 anys que n'Avelí Fernández d'As-túries regenta la botiga de Videofotos i espampació de camisetes Insula Colortaria a Palmanova. A l'hivern n'Avelí recorre els mercats i fires de Mallorca. A la foto amb el seu ajudant Pau Frau. Tel. 607 219 262

Fa 30 anys que en Jesús Oyarzabal de Donostia i na Maria del Pilar Cerdà de Ciutat de Mallorca obrir el souvenir Conxi a Palmanova.

Fa mig any que en Miquel Bisquerra de Ciutat regenta el Restaurant El Lloro Verd, just davant la Platja de Palmanova. Despatxa menús a 975 ptes. A la foto amb sa mare i el seu hereu. Tel. 971 681 250

Fa 35 anys que en Mateu Verd de Sencelles, va tornar a Mallorca després d'haver fet de fruiter per terres franceses. Va comprar un solar per fer-se un xalet a Palmanova, però n'Escarrer, un jove espavilat que feina a una agencia de viatges el va convèncer que hi construís un hotel. Avui en Mateu és l'amo de l'Hotel Tròpic amb 260 llits i tres estrelles.

Fa 4 mesos que ma Maria Canyelles de Calvià regenta el despatx de Loteries de l'Estat al Passeig de la Mar de Palmanova. Tel. 971 683 163

Fa 5 anys que en José Lluís Barba regenta la Cafeteria Es Paradís a Palmanova. A la foto amb els seus ajudants Joan i Patrici. Tel. 971 680 303

Na Catalina Mir i la seva filla Catalina Arróm d'alaró són les madones de la botiga de Records SAM a Palmanova. Va obrir aquesta botiga en Sebastià Arrom fa 24 anys. Tel. 971 680 491

Fa 5 anys que en Juli Vera regenta el Laboratori Foto Nova al Passeig de la Mar de Palmanova. A la foto amb el seu padrí Macari Còlera, un falangista de la Divisió Blava que després de la guerra d'Espanya va anar a Rússia a lluitar contra els comunistes. Va arribar a sergent, però com que només guanyava 30 duros al més i a Mallorca podia guanyar 30 duros cada setmana, l'any 1945 es feu fotògraf, ofici que ha fet tota la vida. Els trobareu al 971 682 354

Fa 6 anys que en Vicent Torrent de Benifairó (València) regenta la botiga d'articles exòtics EXOTICA a Palmanova. Tel. 607 980 410

Cafeteria - Restaurante
BONAIRE
Menú
Dies feiners 925
Diumenges 1.400
Ctra. Militar, 215 • Tel. 971 743 225 • El Arenal

Restaurant
Cas Carboner
(DIMARTS TANCAT)
Ctra. Manacor, Km. 28 - Tels. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUIRI

Llibres de tots els Països Catalans.
Llibres infantils i juguets.
Llibres de text.
Discos i cassettes.
Vídeos en català.
Servei de llibres estrangers.
Carrer d'en Rubí, 5
Tel./Fax: 971 713 821
07002 Ciutat de Mallorca

EL VEL DE MAIA (33)

Profunditat

PERE GRI

Quan hagué fumat el porro, en Fructuós començà el seu tema de meditació sobre un fet passat, la situació a Euskadi el mes d'agost de l'any 2000, quan aquesta nació ocupava la meitat dels informatius de totes les cadenes de televisió de l'Estat espanyol per la delicada situació política que es vivia. Gora ETA militarra!, el Pacte de Lizarra, la unitat dels demòcrates, els assassinats, les batudes de la Ertzaintza, etcètera. Sembla mentida que el poble basc acabàs un dia de sofrir, pensava el nostre heroi, però tot va ser possible quan es decidí a tirar endavant, deixant de banda la unitat amb Espanya, i gràcies a l'ajuda dels déus, les bruixes i el Príncep de les Tenebres, Satanàs.

El camí costà innumerables morts, molta sang de gent innocent que caigué abatuda per les bales assassines d'una ETA que un dia o altre havia de desaparèixer. No era possible continuar amb aquest rosari de mortandats, per la qual cosa els déus, les bruixes i el Dimoni s'enfonsaren en la profunditat de l'assumpte i ordenaren als etarres que deixassin de matar, però com que es resistien varen haver de fer que les seves armes deixassin de funcionar. Les bombes ja no explotaven davall els cotxes, els trets ja no ferien el cap de les víctimes, les amenaces ja no tenien cap efecte.

Encara record com va ser que Espanya es decidí a donar la independència a Euskadi, meditava en Fructuós. Tot va ser molt tranquil. En les declaracions als mitjans de comunicació dels ministres espanyols, després de l'any 2000, es veié clarament un canvi de tendència en el tracte que donaven a la nació basca. Tots estaven disposats a acceptar l'àmbit basc de decisió, sobretot quan s'havia acabat l'ofensiva d'ETA, i ja no es parlava de morts, ferits i de gent que volia deixar la seva pàtria per estar més tranquil.

Espanya es va tornar més comprensiva, per això, l'any 2004 ja es donaven les circumstàncies favorables perquè Euskadi accedís a la independència, juntament amb els Països Catalans. Les bruixes hi ten-

gueren un paper molt remarcable, així com la xocolata màgica que tenia en Fructuós, i que arribà a tastar tantíssima gent.

L'haixix va convèncer molt de personal de la conveniència d'accedir a l'autodeterminació.

La guerra d'Euskadi acabà bé, però va ser molt el sofriment que hagueren de patir els bascos, així com també els espanyols, la qual cosa feia meditar en Fructuós sobre aquèlla situació, després d'haver fumant un porro.

Les drogues no el duien tan venut com abans, encara que no gosava abandonar-les del tot. Un porret de tant en quant l'animava, i el feia oblidar els seus temps de cap d'Estat, quan es relacionava amb tanta gent important.

Però ara el que desitjava més era tornar a veure na Pompeia, la seva al-lota eterna que l'havia deixat per anar a fer una vida retirada a Formentera.

No passis ànsia, a na Pompeia la tornaràs a veure ben aviat. Deixarà la seva vida de hippie per tornar amb tu, li deia n'Habatzeleth. Tot just quan acabava de sentir això sonà el telèfon. Era na Pompeia, que li demanava un cita.

Ens podem veure quan vulguis, li contestà en Fructuós.

Des cap d'uns dies es veren, enmig d'una alegria gens continguda per ambdues parts. Tornaren a iniciar una vida en comú, encara que actuant amb molta prudència amb les drogues.

A Formentera m'he posat fins al cul de tot, li deia l'al-lota.

Jo també he fumant qualque porro, d'herba. La xocolata màgica la tenc abandonada, perquè he descobert que la maria és més saludable. Si bé, ara vaig amb molt de compte amb les drogues, no vull que em destrossin la vida, deia el nostre heroi.

Saps, seguia dient, aquests dies he pensat molt amb els nostres amics els bascos, i amb l'esforç que varen haver de fer per aconseguir la independència. Molt de sofriment, però es varen veure recompensats amb la pau definitiva. Ω

Constitucions

Els estudiants de les Facultats de Dret coneixen un sinònim de dret constitucional molt usat: dret polític. En uns dies en que s'apel·la constantment a la distinció entre els que són 'constitucionalistes' i els que no ho són, convindria tenir present aquest aclariment universitari.

"Mayor Oreja, mayor sordera" és un crit còmic per una situació trista. El debat entorn la constitucionalitat o no dels partits polítics envers la vertebració hispànica i els seus plantejaments de futur és una obvietat diametral. El succedani de la constitucionalitat és pura faramalla, només hi ha política. El discurs del titular espanyol d'Interior no està del costat de la història ni de la lògica. Està al servei de la seva política. I, no deixa d'ésser coherent. Però sorprèn l'originalitat amb la que vol impregnar-se.

El dret polític és el dret de la monarquia, de les institucions, de l'organització territorial, ... La nació catalana, els Països Catalans, abans de l'ocupació militar de 1714 també tenia un rellevant dret polític: les "Constitucions catalanes".

Malauradament, un dret ignorat i repudiat per la gran part dels juristes del nostre país. I, no és estrany. És un dret que esdevé caduc sota la clau política del governadors hostils i l'exèrcit repressor. D'aleshores ençà, molts pocs lletrats s'han postulat per la defensa del dret constitucional català, doncs per fer-ho haurien de dibuixar un mapa polític diferent. Un mapa enfrontat a la nissaga persistent de governadors disposats a ocupar per la força la terra catalana. A hores d'ara, un mapa enfrontat a una part de població resident dins el territori nacional enganyada sota el miratge de la uniformitat 'castellana'.

Nosaltres sabem que la recuperació política, aconseguir les rendes del poder sobre la població i les comarques, no és una qüestió immediata. Requereix temps. Però, també lucidesa. I, voler confondre la població amb el parany d'una constitució intocable és un servei mal intencionat. No hi ha constitució si no política. I la política pot estar al servei del poble o en contra d'ell. La política tracta de la cosa pública, i s'afanya en aconseguir les majories. Ningú pot aconseguir-se fent un discurs estrictament "constitucionalista" i quedar-se com si res. "Mayor Oreja, mayor sordera", evidencia la praxis d'un poder distant i complet. Prou content amb una constitució vàcua i fàcil a les seves pretensions.

I, tot manifestant semblant posició vol fer creure que no fa política ni apologia d'una concentració de poder sobre les viles i pobles d'un 'regne' postrat (excepció feta d'un nombrós col·lectiu insubmís en terres d'Euskal Herria).

Però "Mayor Oreja, mayor sordera" sols repeteix disciplinadament el discurs del Partit Popular, encara que potser amb un èmfasis desconegut. Segurament, al servei de les seves ambicions personals, està disposat a fer-se amb els rèdits d'una gestió ni compromesa ni arriscada. Ω

Llorenç Prats-Sagarra

23 d'agost de 2000

e-mail: lloprats@teleline.es

Comunicat Nacional.- MAULETS

937 551 915

"Vuelta ciclista a España"?

NO, GRÀCIES

SOLIDARITAT AMB JAUME CAVANÍ

Durant l'etapa de la "Vuelta Ciclista a España" del passat dilluns 6 de setembre, al seu pas per Celler de n'Hug, el jove independentista català Jaume Cavaní, va creuar el seu vehicle particular a la carretera, per tal d'impedir el pas de la "Vuelta" en un territori que no és espanyol i que en qualsevol cas és oprimat per l'Estat espanyol.

Els Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Civil van actuar amb rapidesa i van apallissar en Jaume alhora que destruïen el seu cotxe. En Jaume va romandre detingut fins les 12 de la nit a la comissaria dels Mossos de Berga. Tanmateix, més d'un centenar de persones es van concentrar al davant de la comissaria per tal de solidaritzar-se amb l'acció d'en Jaume i per denunciar la brutalitat policial. Davant dels fets derivats de l'acció de Jaume Cavaní, Maulets vol expressar:

- 1.- Solidaritat incondicional amb el jove independentista encausat per obstruir el pas de la "Vuelta" a Catalunya.
- 2.- Rebuig i llàstima per la prepotència policial i l'espanyolisme unilateral dels Mossos d'Esquadra, que s'han destapat com a cos servil i força d'ocupació espanyola. Maulets en pren nota.
- 3.- Denunciar l'actitud botiflera de les autoritats locals, comarcals i autonòmiques que permeten, tolen i fins i tot aplaudeixen espectacles d'espanyolisme i d'espanyolització social i mediàtica, sota la pretensió de l'esportivitat... No n'hi ha prou amb la "Volta Ciclista a Catalunya"? Ω

7 de setembre del 2000-09-05
Països Catalans

Asistencia Sanitaria
Europea CB

Centre de Dia

MARIA ALBERDINA

CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O INCAPACITADES

Carrer dels Trencadors, 1-bis

Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca

Ca na Ferragut

Venta a l'engròs d'articles de neteja
industrial i domèstics.

Per a comandes: 971 511 671
Carrer de Llorenç Vilallonga, 41
Binissalem (Mallorca)

LES GUERRES DEL SEGLE XX: UNA VISIÓ A LA CATALANA

Les dues Guerres Mundials

PER RICARD COLOM -TLF. 964 207 607. Colomtaube@hotmail.com

Al segle XX dues grans guerres originades en les tensions intereuropees assolaren tot el Món, un preu ben alt de milions de morts i innumbrables desastres, sens dubte massa car per a permetre'n un altre de semblant en el futur.

La població dels Estats Units tendí a l'aïllacionisme durant gran part del s.XIX i principis del XX. Formada per gent de distintes procedències, la gran majoria d'Europa (descendents d'anglesos, neerlandesos, suecs, alemanys, francesos, irlandesos,

italians, polonesos, russos, hispans, etc.) veieren com els descendents de llurs antics compatriotes, els qui deixaren marxar llurs pares d'Europa (perseguits per la intolerància religiosa, política, o per la fam i la misèria, generalment) s'embolicaven en sangonoses guerres imperialistes. L'actitud dels nord-americans, en principi, era: "Deixeu que es matin, ja se les arreglaran com podran". Però tot plegat, per als geoestrategs de la Casa Blanca, era massa perillós, comprometia

negocis i també concepcions del món, i era per metre genocidis i massacres massa escandalosos. Calia fer-hi quelcom i a fons. Els Estats Units intervingueren en les dues Guerres Mundials, en part per la influència britànica dins la seva opinió pública (comunitat de premsa i d'organitzacions civico-religioses, a causa de la comunitat d'idioma) i també per l'estil massa nacionalista i incalculable en les seves darreres conseqüències de l'ultramilitarisme pangermanista.

LA GUERRA FREDA: L'OTAN

Un cop acabada la Segona Guerra Mundial, els Estats Units decidiren la creació de l'OTAN, no sols per a plantar cara a un perillós stalinisme enfortit i expansiu o per a tenir més poder i fer negocis sinó també, en gran part, per a evitar una nova guerra mundial originada en Europa (a la qual de nou es veïés arrossegat, amb un alt cost en vides i inversions). Talment, els Estats Units s'esdevingueren el senyor mestre de l'escola per a controlar uns alumnes entremaliats, tradicionalment disposats a degollar-se. I doncs, d'ara endavant, sota l'ombra del Gran Germà americà, culturalment i ètnicament compost per tots ells (anglosaxó i alemany, eslau i llatí, catòlic i protestant...), havien de ser beneïts discutint els problemes civilitzadament (o sia, amb transaccions econòmiques) abans de deixar pas a furors nacionals. Arnold Toynbee explica com, quan unes nacions són incapaces d'establir unes mínimes bases de convivència, veïnatge i cooperació, i es combaten a mort fins a l'esgotament, com Bizanci contra serbis i búlgars en l'Edat Mitjana, acaben havent menester, per a sobreviure, d'un **Estat Universal** que elles són incapaces de fornir-se, per ser mals arquitectes en geoestratègia. Aleshores, més tard o més d'hora, ve una nació des de fora a crear-lo, tot aprofitant la feblesa a què tanta guerra les ha dutes; en aquest cas l'Imperi otomà, el qual sotmeté totes tres. En el cas europeu ha estat l'Oncle Sam qui ha fornit l'estructura de l'OTAN per a posar-hi unes bases internament menys violentes per a la convivència intereuropea. Damnats a entendre's sota el paraigua de l'OTAN, de rebot, sorgí la Unió Europea i, fins i tot, ara Europa vol la Unió econòmica, política

i militar (per a les dues darreres les figures estan verdes, perquè unes nacions decadents com les europees és improbable que puguin reeixir en les àrees on tot just se centra llur decadència o on llur decadència ha matinat més: les àrees espiritual-religiosa i politicomilitar).

Estats Units, amb la fi de la Guerra Freda, també va abandonant bases militars. Les de França abans, 1968, pel jacobinisme francès que entengué que la tutela americana era un impediment per a la "grandeur de la France" (segons paraules de De Gaulle), per a controlar més directament Europa (amb una Alemanya vençuda i una Anglaterra molt a la baixa després de perdre quasi tot l'Imperi) i es revoltà en un intent d'encapçalar un nou napoleonisme encobert. Després, part de les de l'Estat espanyol, de les d'Alemanya i de les de Gran Bretanya, les de Filipines (1992), Panamà (1999)... Dit sia de passada, també Japó, després de la seva desmesurada aventura militarista, és ara un país prou desmilitaritzat -i modern i pròsper en el context asiàtic. La manca de càrregues militars és, sens dubte, deixar respirar l'economia d'un país i deslliurar-lo de la formidable intervenció politico-econòmica del complex militar-industrial, sempre amb tendències feixistoides i tèrbols tripijocs.

Malgrat la Guerra Freda, el Macartisme, el protofeixisme de Reagan i la Guerra de les Galàxies del complex militar-industrial i les conxorxes de tota mena que sempre han unit perillosament republicans, CIA i FBI en temes com el cop de Pinochet o el setge als sandinistes, o el suport a dictadures infectes com la de Franco, la del Xa o la Indonèsia; l'imperialisme nord-americà és, tristament i amb gran probabilitat, el **mal menor** en un context mundial d'una Europa

decadent, inoperant políticament, injusta ètnicament, avesada a deixar podrir-se indefinidament els problemes nacionals i tèrbolament afeccionada a les matances. I amb excessiva influència francesa. I davant un marxisme suposadament humà i regenerador, però quasi sempre esdevingut stalinisme policíac i amplament rebutjat per la població civil pròpia, la qual, en definitiva, prefereix tenir cotxe i rentadora automàtica a agenollar-se davant les estàtues de 40 m. d'alçada del salvador marxista de la pàtria de torn, o sia, com també preferiria qualsevol marxista occidental.

EL TOMB PROGRESSISTA DE LA SOCIETAT NORDAMERICANA.

Bill Clinton ha estat el president més favorable i informat sobre nacions sens Estat, i el més sensible als genocidis patits per les petites nacions d'arreu, d'ençà Wilson, qui després de la Primera Gran Guerra donà suport a la creació de nous Estats esgallats dels vells Imperis (Austria-Hongria, Rússia, Alemanya, Turquia): Polònia, estats bàltics, Finlàndia, Ucraïna, Txecoslovàquia, Hongria, i, fins i tot, Irlanda i Kurdistan. Clinton fou un alumne brillant, el número u de la seva promoció, molt ben informat sobre afers internacionals i producte de la revolució cultural viscuda per la joventut nordamericana arran la salvatge guerra del Vietnam. També ha estat un president d'allò més progressista, en un context nordamericà, quant a temes socials i culturals. El contrast amb certes mòries republicanes és palès: front a un Nixon actualment descrit pels especialistes com a sanguinari paranoic o un Reagan dement i protofeixista en mans del complex militar-industrial. Sembla esperançador que Al Gore, el vicepresident d'en

Clinton, porti avantatge sobre Bush Junior, el candidat republicà, un fill de papà perfectament ignorant en molts temes. El tomb cap a un relatiu centre progressista de la societat nordamericana és en part fruit dels continus escàndols i desprestigi, sovint a posteriori, de molts personatges vinculats al tradicionalisme republicà (la CIA, la drete religiosa, els passats presidents republicans, etc.) i a la dissolució de la família tradicional nordamericana, on els divorciats i mares fadrines representen vora el 70% de la població i on una família unida com la de n'Homer Simpson és mes aviat l'excepció.

LA INCAPACITAT POLÍTICA, HISTÒRICA I GEOESTRATÈGICA DE L'ESQUERRA CATALANA.

Tot plegat, el que acab d'exposar es prou senzill i evident. Tanmateix, l'esquerra catalana, a deu anys del final de la Guerra Freda, encara es troba en gran part amb el disc ratllat de l'antiamericanisme visceral, com si França i Espanya no ens estiguessin eliminant com a poble, com si els dits "comunismes" haguessin estat paradisiacs, en fi, com si no tinguèssim millor feina que anar a ajudar els criolls hispans (que quasi sempre voten partits de drete i estossen llur població indígena d'infeliços amerindis) en una croada per deslliurar-los de l'Oncle Sam.

No, PUA; no, Maulets; no, Iniciativa per Catalunya; no, PCPE; no, PCPV; no, Verds; no, ONGs; no, catòlics progres... Estats Units no és cap enemic per se ni **ad aeternum**; i, per suposat, res a combatre prioritàriament. Ni molt menys és assenyat criticar-lo en tot el que fa (com s'esdevingué en Kòsova front al genocidi serbi i la passivitat europea), car, sovint, fa el mal menor i els altres el mal major.

El que els catalans hem de fer, en primer lloc, es tenir d'una vegada els collons de voler sobreviure nosaltres mateixos, després del gran cop de la derrota del 39 i del franquisme i del postfranquisme, i no amagar el cap com l'estruç, acovardits com a rates de claveguera i ajuntant-nos en el furgó de cua a les dèries de bestials imperialistes fracassats (els nostres innobles veïns hispanistes i llurs tradicionals manies antianglosaxones i antiprotestants). Els esquerrans espanyols solen ser una mena d'"hidalgos" iconogràficament proletaritzats, ben sovint ferotgement espanyolistes (com Anguita o Antonio Gala, o Felipe Gonzalez o Rodríguez Ibarra) i ens volen usar de carn de canó de llurs estúpids somnis de grandeses, en aventures polítiques tan destarifades com la dels cercadors de tresors i matadors d'indis a les Amèriques. Enviem-los a pondre amb llurs mòries tot d'una, i atrevim-nos a pensar una mica catalanament, no pas en clau progre més o menys a l'espanyola com ells han fet sempre que pensem (amb intimidacions, demagògies i pel nostre complex d'inferioritat sota l'esclavatge francoespanyol). Ni Carles Marx ni Carles d'Àustria ens trauran les castanyes del foc, però no ens embarquem en les cagades megalomàniques d'aquests criolls "esquerrans". O encara no som certs que allò més semblant a un espanyol de dretes és un espanyol d'esquerres?. Tan ingenus som? Tant poca memòria?. Quantes dissorts hem de menester per a tenir-ho clar del tot? Mil més? Un millard, un milió?. Massa, com per a no oblidar-les mentre van succeint al llarg dels anys, sols els bons historiadors se'n recordarien!.

Amb ells, sien **blaus o vermells**, no anem enlloc més que a l'extinció com a poble, a les nostres particulars cambres de gas. Breu: Despavilem!. Ω

Patrimoni marítim illenc

CECILIA BUELE I RAMIS.

DIPUTAT DEL PSM-ENTESA NACIONALISTA AL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS.

Davant determinades propostes d'actuació d'institucions públiques, fa la impressió que la gent d'aquestes illes nostres s'ha d'avesar a sentir-se més de terra endins que marinera.

I això que la gent de les nostres illes viu ben envoltada de la mar per totes bandes, l'afluència turística anualment creixent hi recalca per banyar-s'hi, la indústria i proves nàutiques mai no hi cessen, es compta amb una història marinera de gran renom, la pesca i la marina hi continuen ben actives, naus i embarcacions van solcant les nostres mars. Som realment unes illes marineres. I sempre ho hem estat.

Malgrat tot, les polítiques directament relatives a la mar semblen caure massa lluny de projectes rellevants. Ja ho deia un ciutadà il·lustre: "A Palma, que no és capi-

tal de terra endins, sinó un indret històric per al trànsit marítim a la Mediterrània, des dels fenicis, els romans... fins a l'actualitat, NO HI HA RES". Ho deia temps enrera Gabriel Alomar. I continuem exactament igual als nostres dies.

No és estrany que justament ara, quan la mar s'omple de veles marineres, sorgeixin algunes crítiques massa sovint ja reiterades: es critica la manca de sensibilitat mostrada aquests darrers anys per les institucions públiques, davant la pèrdua del patrimoni marítim de les nostres illes. No hi manquen grans dosis de raó.

Nombrosos velers ben nostres ("Cala Encantada", "Cala Llonga", "Cala Bendinat", "Cala Castell", "Cala d'Or", "Cala Marsal", "Cala Portals", "Cala Comtessa", "Cala Galera") han estat remolcats fins a Cala Penyes Roges (Santa Ponça) on han acabat cremats davant la

indiferència més passiva; o s'ha manat l'enfonsament del pailebot "Nuevo Corazón" (1986); o s'ha dinamitat el "Cala Mondragó" (1988).

Són un conjunt de fets realment molt vergonyosos. Comporten una vera traïció a la nostra pròpia història marinera. La història d'unes illes ben lligades a la mar. La història d'una gent que, al llarg de moltes generacions, ha heretat l'esperit i les arts de la navegació marítima.

Des del grup parlamentari del PSM-Entesa Nacionalista veim que comptam amb un patrimoni marítim que, si s'actua amb rapidesa i fent un esforç econòmic considerable, encara pot ser rescatat i recuperat en bona part.

Com hem fet de temps enrera, continuem reclamant més esforços per recuperar un patrimoni naval illenc que ha patit la indiferència i l'oblit de les institucions públi-

ques durant massa temps.

Reclamam l'adopció de mesures i accions fermes encaminades a conservar i preservar aquest tan ignorat i oblidat patrimoni marítim illenc. Que es prenguin iniciatives públiques d'adquisició, conservació i restauració d'alguna d'aquestes naus emblemàtiques que queden en actiu, per tal de pal·liar - ni que sigui parcialment - alguns desastres ja comesos.

Ho ha d'agrair la gent que estima la mar i les embarcacions a vela. Ho han d'agrair, sobretot, les generacions futures.

Com ja ho agraeixen en altres indrets del món. S'hi ha sabut avançar en la protecció d'un patrimoni tan ric i enriquidor com el marítim: Gran Bretanya, Nord-amèrica, Holanda, Suècia, Noruega, Rússia, per no parlar de Mauricic o de Xile. S'hi té l'oportunitat de presentar en molt bon estat,

a les noves generacions i a la gent interessada, bellíssims exemplars de naus emprades i construïdes temps enrera per generacions anteriors.

No podem continuar sent un poble que contempla passivament com s'enfonsa, es dinamita, es crema o es ven a estrangers una part genuïnament representativa del nostre patrimoni cultural i de la nostra pròpia història marinera. Ω

Ciutat, 27 d'agost de 2000.

El Tema de Ricard Colom El quinzenal

El quinzenal "L'Estel" surt d'ençà fa més de 20 anys, i viu sostingut econòmicament -paradoxes de la nostra nació decadent o, millor dit, desballestada- pel botiguer mallorquí que majoritàriament s'hi subscriu (molts votants del PP, curiosament), per raons de propaganda comercial.

Se n'editen uns 7000 exemplars cada 15 dies, dels quals uns 3500 en són subscriptors, uns pocs per venda per quioscos i els altres són bustiats porta a porta per barris i pobles de Mallorca i, en menor mesura, de les altres illes i, ocasionalment, també per altres comarques com la Plana, El Comtat, el Gironès, el Vallès... Cal dir que els qui menys s'hi subscriuen són els nacionalistes que es creuen d'ordre" (els Oncles Tom), aquesta gent sense imaginació, meduses sense rumb de la nostra decadència i sicilians del Gatopardo. Si voleu connectar amb l'Estel o difondre'n la seva adreça o intercanviar el que sia: Mateu Joan i Florit (n'és el director i de tot, té més de 60 anys i es poteja pobles i places, abans afiliat al PSM, però avui molt per lliure, de fet L'Estel el fan, ara, bàsicament, gent d'erc, unc i filo-psm i, la majoria, independents, jo entre ells). fofifum@teleline.es 971265005. Camí de les Pedreres, 30. Bústia postal 124 -07600-S'Arenal de Mallorca.

"L'Estel" deu ser d'allò més renovador en el pensat i lleganyós nacionalisme pancatalà, si bé amb una presentació un tant deficient i un estil de vegades massa pamfletari i no gaire de disseny, per als temps que corren. Ω

E L T O R O

Fa 6 anys que en Rafel Bonnin és el director de Viatges Aliaga a la Plaça del migdia del Toro. A més de vendre viatges a fora de Mallorca, aquesta agència duu turisme a Mallorca i els organitza tot tipus d'excursions i festes. L'amo de l'agència és en Paco Aliaga. A la foto amb les responsables de reserves Malén i Patricia. Tel. 971 232 022

Fa 9 anys que en Tolo Pons d'Oliva (València) regenta la botiga de Deports i pesca El Toro. També fa còpies de claus i ven Bonoloto. Fa 4 anys va reparar 296 milions en premis. Tel. 971 232 547

SON FERRER

Fa un any que en Carles Taribò de Lleidà regenta la Cafeteria Diamant a son Ferrer. Tapes variades i menús a 900 ptes. A la foto amb el cuiner i la cambrera. Tel. 971 231 272

CALVIÀ

Fa mig any que n'Antònia Pellisser regenta el Forn de Campos al costat de l'Ajuntament de Calvià. Tel. 971 670 915

Ja teniu prop de ca vostra la vostra agència de viatges, no dubteu a passar a veure'ns per a programar les vostres vacances.

Veniu a La vostra agència veïna
VENDA DE BILLETES D'AVIÓ I BARCO
VIATGES PROGRAMATS
EXCURSIONS PER DINS MALLORCA

Plaça del Migdia El Toro (Mallorca)
Tel. 971 232 022 - Fax 971 232 237
E-Mail: paliaga@lander.es

TALLER M. RIERA S.L.
REPARACIÓ D'AUTOMÒBILS
MECÀNICA XAPA
PINTURA AL FORN

TEL. 971 230 315 - FAX: 971 230 206
C/. GIRFALC, 3 SON FERRER (MALLORCA)

Les cabretes

JOAN CABOT CALÇAHEU

Això era i no era, bon viatge faci la cadenera, una cabra que infantà una guarda de cabridets, la cosa més agraciada i delitosa del món. Els segalls xalaven de córrer per la pleta, jugaven com orats, es rebolcaven per garrigues i fonollars, i no hi havia paret seca que no botassin ben falaguers. Vivien alegres i xirois com unes castanyetes.

Però un dia que sortiren a córrer la gandaina sentiren que els potons els resplendien de dolor: era que havien ensopogat asfalt. Encuriosits ferm, es feren un poc més envant, i de poc no els botiren els ulls en veure una filera d'hotels que els barraven el pas, amb crits, trull i renou a voler. Les bestioles giraren anques, coa baixa i atxul-lades, i enfilaren cap al bosc on sojornaven. El sendemà prengueren per un altre vent i toparen un eixam de xaletarros que feia feredat: sentiren com ànima se'ls ensorrava fins als garrons i tocaren soletes cap a ca la mare, capmoixos. El sendespudemà tampoc arribaren gaire enfora: unes maquinotes que eixordaven els tancaven el pas i assolaven un puig a queixalades, un que sempre anaven a trescar-lo perquè l'herba hi creixia ufanosa; els cabridets romangueren sense alè, de l'ofegor que els pegà, i bo i així li estrenyeren trot-trot cap a la boscana. El dia següent no va ser millor; el cabrum investí per un altre vent, però en pegar quatre bots una bafarada de fortor els ofengué tant que el narius es volien amagar nas endins: era una muntanya de deixalles enrevoltada de mosques vironeres; les cabretes feren carusses d'oi i fugiren rabents com el pet d'en Judes.

L'endemà els animalons ja no sabien per on l'havien d'emprar, i allò era un desfet de brams i ploralles. Però la mare no volgué consentir una tal manca de coratge. "Fiets -els digué-, plorant no es treuen gats del sac. Déu ens ha posat en el món perquè hi capllevem alegres i cara alta, i vatua d'ell si en sortirem con-

drets!". Els segalls estroncaren la plorera i obriren uns ulls com a plats. "Primer ens farem una casa -reprengué la mare- i defensarem el nostre espai de les endemeses, i després ja veurem què s'hi pot fer". I vaja si la feren, la casa: amb quatre grapades aixecaren una barraca ben plantosa amb pedra, palla i fang, i amb uns cossiols d'alfeboguera a les finestres que feien mirera. La mare -que havia grufat memquina s'estreventia- alliconà els cabrits sobre l'andarivell que els envoltava arreu, per menut i amb noms i llinatges. "Pensau que aqueixa gent són talment llops, i més mentiders que els grills, i us voldran ensarronar amb falagueries perquè els obriu la porta. No ho faceu mai i esperau que jo torni, que aniré a collir herba fresca en un redol que encara no l'han espanyat". "Beeeeeèè, mare, beeeeeèè, no passis peena" -respongueren els fillets, a cor.

No feia gaire estona que la mare havia pres els atapins, que Jaume Matas s'atracà a la barraca i escandí, rialler i amb veu d'espiguat: "Obriu, cabretes i cabrons, que jo us guard ses arbredes i ets aubons!". Els animalons guaitaren per un foradí de la porta i repararen que era justifet el ministre que la mare els havia retratat amb bua i forat, tiraren junta i belaren: "No, que tu ets el llop, tu ets en Jaume Matas!". En panet insistí: "Va, obriu, que port aigo per fer un riu!". Els cabridets replicaren tot d'una: "Tu no dus ni una peseta i damunt tanques s'aixeta! Arruix, calabruix!". Aquesta no se l'esperava, el ministre, i fugí de d'allà carallarg, amb un peu davant l'altre i amb l'ombra que li rossegava per en terra.

Poc després es presentà Pedro Cañellas, que s'aturà davant la porta i féu tronar la veu: "Obriu, cabretes, que jo us port sa riquesa". Els segalls feren rotlo i trobaren que aquell homo volia untar-los el nas de saliva. "No, que tu ets el llop, no estam en venda!". L'hoteler se n'afluixà i

va refer el camí, fent morros.

Seguit seguit es deixà caure per allí Antoni Marí Calbet, deixant un quest de portland a les petjades. Parà davant la porta de la barraqueta i cridà: "Obriu, cabretes, que la gespa del Consell serà el millor remei!". Tot i que l'oferta no era gaire clara, les cabretes tot d'un plegat li veieren el llautó, al'eivissenc, i corejaren: "No, que tu ets el llop, i al Consell ja no hi manes!". L'expresident s'hi posà fulles i se'n va anar a fer punyetes.

Després li tocà el torn a Joaquín Rabasco, que s'abordava amb aires de txulapo madrileny; l'espanyolista féu cap a la porta i giscà: "¡Abrid, cabritillas, he aquí un bilingüe que beneficio pingüe trae!". Les cabretes s'escarrufaren només de sentir-lo i cantaren, a la plena: "No, que tu ets el llop, tu ets en Rabasco!". Allò li entrà de tort i l'homo s'enfilà: "¡Abrid, cabrones, no me hinchéis más los cojones!". Les cabretes, enriolades, s'hi van tornar sense torbar-se: "Au véte'n a jeure, o si vols tira't al beure!". El foraster no volgué serhi de més i plegà veles, tallant claus, culbatut i coatrasta; i aviat no en veren pols ni remolí.

Finis finis tornà la mare amb una taleca d'herba tendra; els menuts li contaren el denou i celebraren la bona fi amb una bona vega. A diferència del conte tradicional, el llop no s'empassolà els cabridets, ni li obriren la panxa per rescatar-los, ni s'ofegà en el riu. Però les cabretes trobaren la manera de defensar el seu espai, i a poc a poc aprenueren a recuperar el terreny perdut.

I qui no ho cregui, que vengui a fer de cabreta i doni un cop de mà. Ω

L'Illa de Palma

L'altre dia(assa), mentre aguantava la canícula estival a la plaça de la vila, m'arribà casualment a les mans un d'aquests periòdics esportius que solen llegir futbolers entusiastes -sovint és llur única lectura habitual-. El rotatiu de que parlam s'edita a "los Madriles" i, pel que tenc entès, el solen comprar sobretot els seguidors d'un equip de futbol de la capital mesetària. Per curiositat hi vaig fer un cop d'ull. La vista se'm va anar a una notícia que feia referència a certa controvertida reunió-tasta de viandes entre els presidents dels dos clubs de l'esport que se practica amb els peus (i amb el cap) més important de l'Estat. Però el que més me sobtà no fou l'esmentat conturbeni sinó que, per al periòdic en qüestió, aquest havia tingut lloc a l'Illa de Palma (sic), concretament a Puerto Portals.

De les dues notòries incorreccions toponímiques la més espetegant és, sens dubte la d'Illa de Palma -si és que es vol fer referència, és clar, a la nostra illa de Mallorca. L'altra Puerto Portals, és una variació hortera-forastera molt recent del topònim mallorquí Portals Nous. El fet que actualment sigui un indret d'estiuieg molt preuat per la pijeria major del regne, majoritàriament castellano-parlant, ha causat aquesta desviació en la denominació del lloc, usada profusament per tots els mitjans de comunicació espanyols, inclosos els mallorquins/catalans de llengua castellana (val a dir que Portals, ve de Port Alt, cosa que fa encara més ridícula la dita variació forana del topònim car, en tot cas, haurien de dir Puerto Alto).

Pel que fa a l'inexistent illa de Palma -res a veure, imagino, amb la Terra inexistent de que parla l'escriptor Antoni Serra- podem dir que el mallorquí més despistat i el foraster més desarrelat sap que el nom de l'illa és Mallorca. El topònim Palma o La Palma, als Països Catalans, dona nom a diversos pobles i llogarets, a més de la capital de la major de les Balears, però en cap cas ens remet a una illa nostrada. Altrament, a les Canàries, La Palma fa el nom d'una de les illes, mentre que Las Palmas és una de les dues províncies d'aquelles terres insulars atlàntiques. El que succeeix ací és que, de Madri(z) estant, la confusió terminològica i de localització geogràfica entre Palma (capital d'una colònia espanyola) i La Palma (territori espanyol a tots els efectes) és d'allò més freqüent.

D'altra banda, i ja que hi som, convé assenyalar que el nom real i tradicional de Palma ha estat sempre La Ciutat de Mallorca (després de la conquesta catalana fou Ciutat de Mallorques, nom traduït de l'àrab Medina Maýurca, o també Mallorques o Mallorca) o simplement Ciutat -anar a Ciutat era, i és encara, una expressió popular a al Part Forana. L'abominable Decret de Nova Planta del 1717 marcà un punt d'inflexió en restaurar el nom llatí de Palma -per bé que l'antic topònim romà havia estat posat en circulació per alguns erudits del segle XVI.

El nom que pertoca a la nostra ciutat és, per tant, el de Ciutat de Mallorca, o bé Palma, però no Palma de Mallorca, el qual cal considerar un híbrid artificial sense gens de tradició.

Andreu Salom i Mir.

Nota de la redacció: A les illes sempre ho hem tengut ben clar; Ciutat de Mallorca, Ciutadella de Menorca i la Vila d'Eivissa, per a les capitals de les tres illes majors. Ω

F O R N A L U T X

Na Magdalena Busquets "Nena" és la madona jove del Cafè can Benet de Fornalutx. Pa amb olis i begudes. L'amo en Benet, pare del seu padrí Pere Joan va obrir aquest local fa 120 anys. Al fons de la foto, la seva família a mitjan segle passat. Tel. 971 633 323

Fa 2 anys que en Mateu Soler i na Magdalena Busquets han obert el Cafè sa Plaça a Fornalutx. A la foto en na Teresa que és la cuinera. Tel. 971 631 921

L'AUTOESTIMA DEL POBLE MALLORQUÍ

Per la cultura catalana: trenta-cinc anys de lluita

MIQUEL JULIÀ PROHENS

L'esperit i la idea de combat són tan inherents a la natura humana com el mateix sentit de justícia o d'autoestima

L'esperit i la idea de combat són tan inherents a la natura humana com el mateix sentit de justícia o d'autoestima; per això les pàgines de la història tenen més lletres de sang que de tinta. Per a un humà combatre és llei de vida i no combatre és com encomanar el seu destí als voltors, perquè segons la dita popular "qui s'arrufa el fred el se menja". En igualtat de condicions l'individu, a través del combat, es rescabala dels greuges dels altres; i també les nacions, de les agressions dels estats. Així el combat esdevé pauta i criteri universal de justícia i convivència socials. El poeta Joan Alcover a "Poemes bíblics", descrivint un gest de la Bíblia, ens diu que "el fill Jacob, segon per la naixença, / en gloriós combat l'àngel va vèncer..."; Ramon Llull en el *Libre de Cavalleries* defineix que "ofici de cavaller és combatre traïdor"; Joanot Martorell no se'n fa enfora en el *Tirant lo Blanc* dient que "el cavaller combat per mantenir la lleialtat i la rectitud"; i encara l'experiència popular ho reconeix en aquesta cançó: "Ara és hora, cosset meu, / que plors i facis combat...".

El combat, però, cobra una llúissor especial, quan el protagonista és un ciutadà lliure, al qual no agomboia cap

nomenament polític ni cap nòmina milionària

L'home, però, sols s'engresca al combat que li ofereix avantatges evidents i avinents; si no, en fuig com d'una sentència adversa, cosa que recull el refrany: "Justícia, senyor, a ca meva, no!". Per això és que la gent sols s'apunta a competicions favorables, segures, sense haver-se d'exposar-se al fracàs; això sí molts admiren, segueixen i es rendeixen als combatents triomfadors, dictadors i tot, com a suplents o referents de les pròpies ambicions. Sols així s'expliquen les mogudes populars entorn d'aquests; i sols així s'explica l'aurèola de popularitat que els mallorquins rendiren a cacics com Joan March (verga), que inflaren fortunes reduint el poble a la fam i a la submissió. Aleshores tan perversa esdevé la fama dels tirans, com l'acatament dels favorits. Es precisament dins aquest marc de negror i d'injustícies que s'emmarca i ressalta l'excel·lència dels qui combaten per un gran objectiu humà, com pot ser el de superar una malaltia irreversible o el de fer front a qualsevol injustícia, també constitucionalment institucionalitzades.

El combat, però, cobra una llúissor especial, quan el protagonista és un ciutadà lliure, al qual no agomboia cap nomenament polític ni cap nòmina milionària. L'aurèola de Jordi Pujol, per posar un exemple, apareix més nítida en la sorollosa protesta de 1960 al Palau de la Música Catalana, en els

tres anys i mig de presó o en el repartiment clandestí en plena etapa franquista del seu llibre *Construir Catalunya* (1955); més que en la presidència efectiva de la Generalitat. Sovint la torxa de l'alliberament nacional perd màgia i eficàcia en mans ben remunerades.

Cultura i antifranquisme de Miquel López Crespí, d'Edicions de 1984 (març 2000), recentment presentat a la Casa Catalana de Mallorca (29-V-00), un llibre que recull els combats d'un grup d'indòmits mallorquins, protagonistes d'una lluita llarga i calculada, per tal d'obrir bretxa al mur d'opressió de l'etapa franquista

Tantes raons vénen a compte quan em vull referir al llibre *Cultura i antifranquisme* de Miquel López Crespí, d'Edicions de 1984 (març 2000), recentment presentat a la Casa Catalana de Mallorca (29-V-00), un llibre que recull els combats d'un grup d'indòmits mallorquins, protagonistes d'una lluita llarga i calculada, per tal d'obrir bretxa al mur d'opressió de l'etapa franquista. Desfilen per les seves pàgines persones tan significades com Josep Maria Llopart, Antoni Serra, Francesca Bosch, Guillem Frontera, Antoni Figueras, Jaume Adrover o naturalment el mateix Miquel López Crespí, entre molts d'altres. Només l'ideal de combatre per la llibertat, sense més gratifica-

cions, podia engrescar aquesta gent en actuacions i feines oneroses i arriscades, com les Aules de Poesia (1966-68), noves editorials rupturistes (1972), renovació de la revista "Lluc" (1968), recolzament del Congrés de Cultura Catalana (1976-77), venda o reparada de materials clandestins...; actuacions sempre seguides de prop per la Brigada Social, perseguides per aquesta amb reiteratius interrogatoris, arrestos i detencions i patides estoicament per aquells joves, i no tan joves, rebels a les injustícies. El llibre és un cant a la lluita contra unes lleis i un règim, que es mantenia sobre l'enderroc dels drets de les persones i dels pobles.

El llibre *Cultura i antifranquisme*, però, a més d'un llibre d'història, és un retrat d'en Miquel López la trajectòria del qual fins al dia d'avui no és un camí de roses, sinó un camp de combat per a l'alliberament social i nacional d'aquest país, un objectiu sempre present en la seva vida i colpidor en els seus llibres sense el qual aquests estarien buits de contingut. Qualsevol pàgina de la trentena de títols publicats ho corrobora; Miquel López ha seguit, segueix i seguirà obsés i tenaç mostrant a nostra gent, amb llibres colpejants i delectables alhora, històrics ultratges i opressions ben presents. Edicions tan recents com *Revolta* (poesia) o *Núria i la glòria dels vençuts* (novel·la) poden deixar, dins la letargia d'un estiu tan sec i calent, empremtes de ràbia i brots d'autoestima. Ω

Canviar la dramàtica realitat

El marxisme ara i ací

A l'esquerra catalana encara sol treure el cap un marxisme petrificat i anorèxic incapaç de copsar les "contradiccions principals" i les "secundàries" a ca nostra, que diria Mao, després de la riuada de l'enfonsament dels estats stalinians a Europa.

Vegem, companys: on rau el coratge de defensar el marxisme en uns moments en que tal filosofia no es més que decorat innocu en el neoliberalisme salvatge espanyolista dels *mass media*? Algú digué que blasmar monstres passats és tan valent com blasmar la teva àvia.

A hores d'ara el cavall de batalla de l'Estat i els seus poders fàctics és estossinar com puguin els nacionalistes no espanyols. Es el real perill que hi veuen. És el tema central i roent: ho vulguem o no, ens hi sentim còmodes o desesperats amb aquesta situació. I ho es d'ençà l'opereta ordida el 23-F-1981 per espaordir el nacionalisme català (tan espaordible i provinçial per la ressaca de l'enorme cop de maça del franquisme!) i justificar la segona Restauració borbònica, amb alternança de partits neocaciquils (PP,PSOE).

"Cal patir allò que els altres ignoren, quan hom estima com els altres no saben com. No hi ha recompensa per a certs patiments, i cal sofrir-los sens esperar-ne la torna"(M.P.M.B. Maeterlink). O sia, que ja estarà bé de cercar tanta medalla i meda-

lleta, mentre el nostre Titànic nacional particular s'està enfonsant.

Autobombos mutus

Les societats d'autobombos mutus sobren. Resulten tristament patètiques i absolutament fora de lloc, en un lloc, Espanya, on la Veritat i la Justícia són, secularment, verges torturades, màrtirs amb els pits tallats. "La nova estratègia

militar passa per regular, controlar i manipular els mitjans de comunicació" (Alvin Toffler, científic nordamericà de Prospectiva). Els PP i els seus valedors (el BSCH, la Conferència Episcopal Espanyola-COPE, l'ansonisme, la CEOE...) ho han comprès i sobretot inverteixen en subtil i molt sofisticada propaganda—obsessiva, sistemàtica, totalitària, subliminal- espanyolista i neoliberal, pertot arreu. En aquest món de mones hi ha més bèsties que persones i, gota a gota, s'omple la bota, i la gent s'empassa aquesta porqueria com si fos licor de whisky, per a dissort d'ells i de nosaltres. Goebbels deia que ell feia vera una mentida en repetir-la mil vegades, i aquesta gentola coneix be la gramàtica d'en Goebbels.

Enmig la magnitud de la tragèdia, n'hi ha, però, els qui volen ser reconeguts com a avantguarda i com a no sé què més, i fins i tot com a fidels lluitadors, pares de la pàtria i qui sap què més, contant vinga batalletes com l'abuelo Cebolleta. Però de fidel lluitador n'és qui rau a la trinxera on davant

hi ha l'enemic. Qui el despulla de les seves trames actuals.

Lament dir que tinc prou dubtes de si els guanyapremis, espècie tan endèmica i estesa als "nacionalistes" als Països Catalans, son fidels lluitadors, dit dia amb tots els respectes a llurs gloriosos temps passats (en qualques casos, si més no). El poder sempre ha tingut els seus intel·lectuals, fins i tot pot entretenir amb premis els ideològicament contraris, distreure'ls del canvi de temps, hivernar-los. Uns saben el que fan, i uns altres sols fan el que saben.

El catalanisme i la nostra supervivència nacional

El catalanisme, usualment tan pansit, pusil·lànim, academicista i risible (sota la pantalla de civilitzat, culte i tolerant, exculpatoriament) ve a dir que, si vols ser-hi algú...que et publiquin un llibre. No és dolent, que te'n publiquin, però et fa sospitar que tants i tants vulguin publicar-ne quan tantes coses bàsiques queden miserablement sense fer, i els nostres enemics, mentre, se'ns van menjant tranquil·lament a trossets, com qui es menja una pizza. I ja es sabut que Jesucrist tingué a muntó seguidors fins al Darrer Sopar, però ben repoquets fins al Calvari. Els catalans, però, som així de moderns i resabuts, i per això se'ns fumen tan bestialment.

"Car la mort s'endú l'home de ment pagada d'ell mateix, amb sos fills i ramats, tal-

ment el torrent s'emporta el poble adormit", diu malencònicament el dhammapoda, llibre de la Sendera de la Veritat budista. "La vigoria d'una nació ve mesurada pels qui fan coses; no pas pels qui en descriuen" (Edward de Bono).

Per al marxisme clàssic (no diguem ja de l'escolàstic, el dels roigs antics) la qüestió nacional sempre ha estat subsidiària i, fins i tot, oblidable. No és igual creure en la llibertat de Catalunya com a necessitat de Veritat (desembossar les tenebres hispanes) i Justícia (plantar cara al genocidi racista) que creure-hi perquè ho diu la santa Doctrina marxista. Hi ha una abismal diferència vital, mental, espiritual, política, històrica. Tanta i tanta com entre la fe i la beateria, si bé ho analitzes.

Amics marxistes i pancatalanistes: Sortiu d'un món esbucat, de fantasmes granleninistes, de megalomanies damnades al fracàs perquè ignoren la tràgica limitació de la *human nature*. Aneu a les trinxeres reals i perilloses, que no són concursos, sopars ni autolloances àuliques. Expliqueu com aplicar ara i ací, per a la llibertat catalana, els mètodes de lluita pràctica de la resistència contra l'actual caciquisme i dictadura *mediàtica* de la Restauració borbònica. Siguem concrets, actuals, reals i coratjosos. Ω

Et la reste est littérature, estimats.
Jaume Tallaferro

SIMÓ BOLÍVAR, UNA BIOGRAFIA FASCINANT

Simó Bolívar en la veu dels poetes

PER MIQUEL FERRÀ I MARTORELL

Veneçuela ha tornat als seus orígens polítics. La nova constitució d'aquella república ha passat a anomenar-se Bolivariana i a través d'ella, el president Chávez vol restaurar la ideologia del "Libertador", fins ara mal emprada i manipulada, en la persona de cada ciutadà. Però si al llarg d'un segle, la figureta d'un segell o l'estàtua de la Plaça Major de cada població, puix molts punts dels seus escrits polítics havien estat oblidats, ja que no interessaven a les oligarquies dominants, l'esperit bolivarià no ha mancat mai en la veu dels poetes. Així, per exemple, el peruà Manel Adolf Garcia (1828-1883) cantava:

*Tu el més gran, no n'hi ha dos,
En el mèrit i per a l'honor,
geni, en victòries cabdalós,
al que anomena el poble nombrós
son Pare i alliberador.
Tu de patriotes model,
venjador del nostre anhel,
que qual despenjat sol
contra el tirà espanyol
t'envià amb ses ires el cel.*

I no és menys expressiu Josep Maria Heredia, fervorós patriota cubà, partidari de la independència del seu país, que era encara colònia espanyola l'època en què visqué el poeta.

Desterrat per les seves idees polítiques hagué de viure a l'estranger fins el dia de la seva mort. Cantava així a Simó Bolívar:

*Numen restaurador. Quina glòria humana
Pot igualar la teva sublim glòria?
Oh, Bolívar diví!
El teu nom diamantí.
Rebutjarà les ones amb les que el temps
Sepulta dels Reis la Memòria;
O del teu segle en recórrer la història
Les generacions futures
Ton geni admiraran,
El teu ardor triomfant
Veient-se sostenir, sublim Atlant,
La Independència i llibertat d'un món. Ω*

Nascut a Caracas un vint-i-quatre de juliol de 1783, Simó Bolívar tingué una vida intensa. Els seus pares foren Juan Vicente Bolívar y o. Moriren quan encara en Simó era menut. S'educà a un ambient colonial i les seves primeres educadores foren les tetes de color després un deixeble de Rousseau. Després perdrà el gran amor de la seva vida Maria Teresa Rodríguez del Toro a l'edat de denou anys, per casar-se i no es repondrà del trauma. El 1826 després de moltes batalles, l'exercit de Bolívar mai tornarà trobar una altra dona aconsegui alliberar i donar la independència dels espanyols als territoris de Veneçuela, Colòmbia i Tuberculosis el 17 de

desembre de 1830.

L'herència de Simón Bolívar

PER MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Simón Bolívar inspira la majoria de moviments d'alliberament d'Amèrica Llatina de tendència antiimperialista. Des del cristianisme progressista fins al marxisme revolucionari tothom s'inspira en homes de l'abast universal d'un Bolívar, José de San Martín, Sucre o José Martí (entre molts d'altres apòstols de la independència). És la herència que fan seva els homes i dones del "Movimiento 26 de Julio" a Cuba (que encapçalen Fidel Castro, Ernesto "Che" Guevara, Camilo Cienfuegos, etc.). El naixement de la Teologia de l'Alliberament coincideix amb molts fets històrics de transcendència mundial. Els començaments dels anys seixanta vénen marcats per la importància de la Revolució Cubana que, per primera vegada a l'Amèrica Llatina, després de més d'un segle i mig de constants invasions estatounidenques (els marines ianquis i la CIA han posat i ensorrat governs quan i com han volgut) aconseguia foragitar les grans companyies multinacionals ianquis i tota la seva colla de servils (Batista i el seu exèrcit de gàngsters). El posterior bloqueig imperialista, la invasió de Bahía de Cochinos l'any 1961 (atac propiciat pels EUA i que fou una gran derrota per a la CIA), va fer que la Revolució Cubana hagués de demanar ajut a la burocràcia soviètica amb les "normals" hipoteses polítiques que així comportà. Però aquesta és una altra història de la Revolució Cubana que deixam per a més endavant.

Els seixanta són anys de bestial agressivitat imperialista. Iniciada la guerra d'agressió ianqui contra el valent poble del Vietnam, es celebra aleshores a L'Havana (1966) la Conferència Tricontinental dels pobles i moviments que lluiten contra el bestial imperialisme del Nord (i també europeu, evidentment!). Són moments (després de la descolonització

El "Che" és un hereu directe de Simón Bolívar.

d'Àfrica i altres continents del tercer món) de fondes esperances en la possibilitat de vèncer el colonialisme. Es crea igualment l'Organització de Solidaritat amb els Pobles d'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. Per altra banda la mort del dictador Stalin l'any 1953 havia ajudat a reverdir certs corrents del pensament marxista silenciats pel brutal pare d'un nou capitalisme d'estat: el que controlava la burocràcia anti-comunista estalinista. El 1962 se celebra a Roma el Concili Vaticà II que obre les portes a una interpretació oberta de l'Evangeli i permet (malgrat els constants entrebancs dels sectors més reaccionaris del Vaticà) els contactes, cada vegada més profunds, entre marxistes i cristians. A l'estat espanyol, l'efecte del Vaticà II

es va sentir en l'estreta aliança entre sectors marxistes del moviment obrer i popular i els nous moviments cristians.

El món viu, en tensió revolucionària, l'heroica experiència del poble de Vietnam fent front a una de les majors i més bestials potències imperialistes i anticapitalistes. La Teologia de l'Alliberament fa el seu efecte dividint i subdividint algunes de les organitzacions de la democràcia cristiana existents. D'origen cristià són el MAPU i la Izquierda Cristiana, a Xile; Acció Popular, al Brasil, ajunta forces procedents d'Acció Catòlica i moltes comunitats cristianes de base. Els Grups d'Acció Unificadora (GAU) de l'Uruguai també provenen d'aquest cristianisme crític. És el moment d'accions conjuntes cristiano-mar-

xistes entre moviments del tipus abans esmentat amb gent de forta formació marxista-leninista (en alguns casos d'origen peronista, com els Montoneros). Arran d'aquesta unitat d'acció (sovint contradictòria) s'inicien les grans ofensives contra els governs-lacaics a les ordes dels ianquis. Els Tupamaros passen a portar l'avantguarda de la lluita antisistema a l'Uruguai; a l'Argentina són els trotsquistes del Ejército Revolucionario del Pueblo (ERP) i els Montoneros (peronistes) els que, amb els cristians de base i altres militants independents, porten a coll la lluita contra els governs corruptes posats pels ianquis o les assassines dictadures militars que imposa la CIA aquí i allà. En aquests anys l'herència política de Simón Bolívar és més viva que mai. Ω

La infància i la joventut de Simó Bolívar i la seva educació dins les idees il·lustrades

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Nasqué a Caracas la nit del 24 al 25 de juliol de 1783 i va ser batiat cinc dies després del seu naixement pel capellà Joan Félix Jerez i Aristeguieta amb els noms de Simón José Antonio de la Santísima Trinidad. La seva família procedia de la noblesa "criolla" i era descendent de Vascos. El seu pare Juan Vicente Bolívar morí a un viatge per mar el 1786 i la seva mare Concepción Palacios i Sojo fallí sis anys després del seu marit. Fou educat per preceptors i tetes de color baix la supervisió del seu oncle Carles Palacios. Sembla que de petit va ser molt entremaliat i el seu primer mestre José Sanz

ducà des dels nou anys dins el naturalisme pedagògic rousseauian, és a dir es centrà en el desenvolupament i les necessitats educatives particulars de Simó orientant el currículum i la finalitat teleològica en la necessitat d'una societat justa sense desigualtats i ordena així la vocació social de l'individu que només cercarà el bé de la comunitat seguint la seva natura "racional" i "sentimental", cap al bé de la comunitat. La llibertat natural de l'home esdevé llibertat moral dins la societat. Llavors el mestre de Simó seguirà aquesta premissa i intentarà educar Bolívar per a la llibertat dins la con-

"Emili" (1762). L'"Emili" en cinc volums s'ocupa de l'educació de l'ésser humà des de que neix fins que s'instal·la plena i activament a la comunitat per mitjà de la feina i de la institució familiar. L'educació és la primera de totes les utilitats públiques, malgrat el seu oblit; Però per formar l'home és precís conèixer a la infància, segons la participació de l'home dins la Natura, creada per Déu d'acord amb els principis de l'ordre universal o llei eterna, segons el mode de ser i d'actuar en conformitat al procés constitutiu i estructural que li pertany: sensibilitat, intel·ligència, religiositat, moralitat, sociabilitat. Les

prima, una bellesa romàntica. Bolívar s'enamorà d'ella als deu anys i demanà la seva mar a al seu pare. Bolívar llavors era oficial de l'exèrcit espanyol, ja que era la nacionalitat que tenia. La posició de Bolívar era de les millors entre els joves colonials que freqüentaven els salons de Madrid. Se sap que va córrer moltes aventures per la cort de Carles IV. Només havia de moment un obstacle per les seves noces: el pare el trobava massa jove. El pare de la jove, Bernat del Toro, intentà convèncer-lo de que era massa prest per contraure matrimoni, segons el que es solia fer en aquella època. Hi hagué algunes escenes; però Bolívar estava decidit. Corria l'any 1802 i visità la França bonapartista mentre esperava que uns quants amics de la família, que estaven de la seva banda, intercedissin davant el pare de l'al·lota. Tornà tot d'una. Les seves gestions havien tengué èxit. Com el pare de la núvia no era precisament el que s'anomena un intransigent, i veia també que els sentiments de la seva filla estaven d'acord amb els d'aquell jove impetuós, consentí al final, i Bolívar després d'obtenir del rei l'autorització indispensable als oficials de la seva categoria per casar-se. Es celebraren les noces de Maria Teresa, i el mateix mes de maig de 1802 es dirigí al port de La Corunya, amb la seva dona pujant a un vaixell en direcció a Caracas. Tot semblava que anava bé en el jove matrimoni, però la jove caigué malalta d'unes febres tropicals i no pogué sobreviure a la malaltia. Bolívar es quedà vidu als deu anys d'edat. Havia de fer qualque activitat ràpidament per no perdre la raó. La seva desesperació va fer tómer als seus amics per la seva salut psicològica. El que se sap és que mai tornà casar-se. Se li conèixeren moltes amants, alguna de les quals va tenir un paper molt actiu, però el matrimoni amb Maria Teresa tan curt però tan intens en sentiments i emocions, restava com el primer amor, l'amor impossible que no es tornaria a repetir. Ω

Interior del Museo Bolivariano.

ja l'anomenarà "Barrilito de pólvora", no destacarà per ser massa aplicat en els estudis. La classe aristocràtica "criolla" es veurà influenciada per les idees il·lustrades, és l'època en que esclata la Revolució Francesa i Estats Units aconsegueix la seva independència d'Anglaterra. El preceptor que més contribuirà a la formació de les idees de Simó Bolívar serà sens dubte un dels deixebles de Rousseau, en Simó Rodríguez o Carreño. Que l'e-

vivència social. Tota l'obra de Rousseau, ben coneguda per Simó Rodríguez té com a fonament la condició moral de l'home, en aquest punt es centraran les diverses teories de Rousseau o les diferents teories en les quals reflexiona sobre l'home, realitat individual i social. La seva pedagogia no és més que una part més del seu estudi de l'home i de la seva natura, en relació amb altres aspectes. La seva obra principal sobre el fet educatiu seria

idees polítiques que el docent transmet al seu deixeble són les del "Contracte Social", la igualtat de tots davant la llei. La necessitat de que desapareguin els privilegis de la noblesa i que el poder dels monarques és el resultat d'una convenció. Durant la seva adolescència el jove Bolívar partirà cap Europa per completar la seva formació. A Espanya conèixerà a Maria Teresa Rodríguez de Toro, una jove amb la pell molt blanca, malaltissa, delicada i

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i horret. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Cerc cases per llogar tot l'any, amb piscina. Tlf. 971 867284.

SERVEIS PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial

de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

S'ofereix mariner amb experiència per a tenir cura i netejar vaixells. Lluís 971 604 790 - 609 723 707.

Representants musicals que es posin en contacte amb "Marejol" per contractar actuacions a les Illes. Som un grup capdavanter al Principat. Tel. 933 593 632.

Necessit dona a hores per fer net. Hi ha molta de feina. Tel. 971 867 286

Tenc una empresa de manteniment de jardins i de piscines a la zona nord de Mallorca. Tel. 971 864 532 - 696 278 393.

PERSONALS

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me:

Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensen la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanixera. Som molt independentista, iestic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz-C/ 2 Volta 31- 07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc femella maca, romàntica i amb les ungles llargues. Escriviu a: Oscar carrer Blanquerna, 58 - 07010 Palma.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriviu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1º 3º-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un alemany de 38 anys, cerc amigues i amics per a sortides i més. També vull estudiar la llengua mallorquina. Escriviu-me a la Bústia Postal 97-07080 Ciutat.

Sóc un noi de 31 anys. Solter. No minusvàlid. Voldria mantenir correspondència amb noia minusvàlida que tengui bon caràcter, culte, essent sola. Escriviu a la Bústia Postal 163 - 08400 Granollers (Vallès Oriental).

Cerc al·lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907843901-973603214.

Hola, al·lotes, noies, *ragazas*. Som dos joves de 24 anys, morens i atractius que desitjan conèixer al·lotes *enrollades* i catalanoparlants, si és possible, per a fer acampades, organitzar festes, sortir e marxar i passar-ho bé durant l'estiu. Som genials. Anima't que ets jove. Escriviu a C/ Joan Alcover, 1 Algaida (Mallorca) C.P. 07210.

Hola, soc un noi de 16 anys i estic interessat en cartejar-me amb gent que també defensi l'alliberament nacional dels països Catalans. M'agraden "Els Pets" "Brams" i "Jo t'ho diré". Enric Blanc. C/ Montcada, 1 - 08291 Ripollet.

Naturalesa, la mar, la muntanya, una pel·lícula, un cafè... si ets dona, atractiva i divertida, t'he de conèixer urgentment. Bútia postal 1174 - 07080 Ciutat de Mallorca.

COMUNICATS

Si vols rebre la revista L'LLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present dels dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja

és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicom-es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espa-nyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyans a Dittansia de la Yerwa Andalusia) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques recibir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direcció a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2º-Xixon 33206-Asturies.

La meva col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquen-us el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluïta>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Feste Casteller!! Vine a veure'ns!! Assagem els disabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI

Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuam alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adabtable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriviu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkunta Politikarako. Welling-

tongo Dukea, 2 - 01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionaria o independentista. Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

Col·laboreu! Ajudeu-nos! Per un projecte de documentació d'indrets de les Illes i dels Països Catalans necessitem targetes postals (noves o utilitzades de "Escudo de Oro" Biblioteca Catalana de Krefeld - Box 1665 D-47716 Krefeld Alemanya. Tel. 07-49215126635.

Classes particulars. Totes les assignatures i tots els nivells. Petits grups. Professors/es titulats. Preus econòmics. Telf. 971467931. Ciutat de Mallorca.

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Har-

monia moderna. 971242795 Nanel.

Atots els valencians que vulguen contribuir a la construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els nacionalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me Informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnart-44, Hent Frinaoudour, Penc'hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Acaben d'editar-se els Evangelis segons sant Mateu, sant MARC I SANT LLUC, en versió interconfessional, en llengua catalana, en cassettes i CD. El seu preu per joc és de 3.000 ptes. Pos-

teriorment s'editarà l'evan-geli segons sant Joan. També hi ha editat tot el Nou Testament en Braille en llengua catalana, i edició interconfessional. Són 22 volums, i es poden demanar a Mn. Joan Magí, Parròquia de sant Pere i sant Pau, 43007 Tarragona.

Ha nascut Correfoc!!! Una revista de literatura i Història catalanes. 64 planes 250 ptes. Col·labora-hi o fes-te'n subscriptor. Tlf. 971 200 810. Lluís.

A Ciutat estam creant el primer equip de rugbi català de Mallorca. Els Almogàvers. Interessants cridar al 971 200 810. Lluís.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

VENDES

Venc piano marca TLE-YEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

Venc figures d'escaiola noves per decorar o polícromar: àngels, betlems, fruites, flors... per lots o a la menuda. Trucau capvespres i vespres al 971 29 44 44.

Venc embarcació Borràs 640. Bon estat i bon preu. Tlf. 971 865 405

Videoconsoles, jocs, còmics a preus realment assequibles: Infomanga, carrer de sant Geroni, 2 Tel 636 720 814 Manacor.

Compraria videojocs, videoconsoles cotxes. Telefonau al 636 720 814. Sant Geroni, 2 local 3-07500 Manacor.

Venc mobles usats en bon estat. Tel. 971 867 286.

L'ESTEL. SUBSCRIVIU-VOS-HI, ANUNCIAU-VOS-HI

Biblioteques de Mallorca

Centre Coordinador

BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL DE S'ARENAL

Carrer Berga, 54 - Tlf. 971 440 641

DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 15'30 A 20'00

A més de llibres i revistes, també disposam de vídeos i C.D.

Acosta't a la biblioteca!

Consell de Mallorca

L'antifranquisme a Mallorca. VII LLIBRE

(Les lluites dels anys noranta)

En defensa del català. Per la independència dels Països

Catalans. El "Comité de defensa de S'Arenal de Mallorca" (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Els esdeveniments -quant a la campanya contra S'Arenal -avui l'Estel- i l'esquerra nacionalista- s'anaren agreujant després de la gran manifestació nacionalista del 31 de desembre de 1992

Els esdeveniments -quant a la campanya contra S'Arenal i l'esquerra nacionalista- s'anaren agreujant després de la gran manifestació nacionalista del 31 de desembre de 1992. Potser les forces antiesquerranes i espanyolistes s'atororiren davant aquell sobtat reviscolament de les consignes més democràtiques del temps de la transició (República, Autodeterminació, Socialisme) i que havien estat esborrades de la vida política (o almanco havien provat d'esborrar-les) per tants de xucladors de les mamelles de l'estat.

Força partits i polítics de la pretesa "oposició democràtica antifranquista" es varen vendre a la monarquia, tot oblidant la lluita democràtica per la República; al capitalisme, amb la constitucionalització de l'anomenada "economia de mercat" (impossibilitant així d'anar avançant democràticament cap a una democràcia social i econòmica);

i a la "sagrada unidad de España", en contribuir a elaborar i a legitimar una constitució que nega el dret d'autodeterminació, prohibeix la federació de comunitats autònomes i dona a l'exèrcit el poder d'actuar quan decideixi que "la unidad de la patria está en peligro". Tots aquests "esquerrans" regimentals havien estat uns anys respirant tranquils, fent la digestió dels sous i poltrones que havien aconseguit amb els seus pactes amb els franquistes reciclats. Munió d'"intel·lectuals" servils, mercenaris de la ploma de tot color, lloaven diàriament la suprema "intel·ligència" dels "pragmàtics" que, "sortosament" -escrivien- comandaven. Els llibres en lloança de l'oportunisme més barroer i mancat de principis es titulaven, per exemple, "les utopies esvaïdes", com si es pogués "esvaïr", el sentit democràtic, republicà, nacionalista o socialista dels pobles.

Ben al contrari de tots aquests servils, nosaltres pensàvem -i pensam encara!- que el "pragmatisme", el "realisme" en política -al contrari del que pensen aquests gasetillers-, és lluitar en tot moment per anar fent possible la realitat d'un canvi. La política, per

a nosaltres, per a l'esquerra nacionalista de les Illes, per als socialistes marxistes mallorquins, no és "l'art del que és possible" -com xerriquen els mercenaris de la ploma-, ben al contrari: la política ha estat sempre -en tota època i circumstància- l'art d'anar bastint, a poc a poc, sense defallença, la força social i política que, amb el temps, sigui capaç de canviar la realitat fent possible, en el futur, el que avui sembla completament inassolible, una "utopia", en paraules dels servils.

Cap a finals de 1992 alguna cosa es movia dins el somort panorama polític illenc. Les "utopies esvaïdes" (nacionalisme conseqüent, ecologisme, republicanisme...) retornaven atemorint el grapat de polítics oportunistes (especialment de la dreta, però també de l'"esquerra" oficial, acomodada al poder) que pensaven que els pobles no tenien memòria històrica

Cap a finals de 1992 alguna cosa es movia dins el somort panorama polític illenc. Les "utopies esvaïdes" (nacionalisme conseqüent, ecologisme, republicanisme...) retornaven atemorint el grapat de polítics oportunistes (especialment de la dreta, però també de l'"esquerra" oficial, acomodada al poder) que pensaven que els pobles no tenien memòria històrica.

El cert és que la manifestació del 31 de desembre de 1992 marcava una fita en la nostra lluita nacional. De la importància de la manifestació hi ha constància en els reportatges fotogràfics que feren les diverses organitzacions, partits i sindicats convocants, i, també, en la propaganda que -malgrat que no fos aquesta la seva voluntat- es va veure oblidada a fer la premsa oficial. Última Hora (pàgina 19 del 2 de gener de 1993) deia, en la crònica signada per J. M.: "Líderes de partidos políticos, de sindicatos y de entidades

Jaume Santandreu (Foto: arxiu Diari de Balears-Ultima Hora).

culturales encabezaron la manifestación que el pasado día 31 se concentró en Palma para conmemorar la Diada de Mallorca. En la manifestación predominaron las banderas independentistas catalanas con alusiones a una Mallorca independiente. El acto de la Diada de Mallorca acabó en la plaza de España, donde se entonó 'Els Segadors'. Portaven la pancarta que encapçalava la manifestació -entre d'altres dirigents polítics i sindicals- Josep Valero i Miquel Rosselló del PCIB, Mateu Morro i Pere Sampol del PSM, Pedro Polo de l'Estei, Guillem Ramis de Revolta... També s'hi podien veure nombrosos dirigents i militants d'ERC, de l'OCB, de l'Ateneu 31 de Desembre, del PSAN, de les Joventuts Comunistes, d'ERC i del PSM.

En el número 259 de L'Estel (de dia 15 de gener de 1993) el seu director Mateu Joan Florit reproduïa el parlament que vaig redactar i que, en representació de totes les organitzacions nacionalistes de les Illes, vaig llegir sota l'estàtua del Rei En Jaume la nit del 31 de desembre de 1992. El meu discurs en defensa dels nostres drets nacionals i socials deia així:

"En aquesta Diada de Mallorca, a la vegada que exigim els nostres drets com a poble, hem de fer, igualment, recordança de l'any que ha passat.

"Un any que quedarà en la nostra memòria històrica com el de la legalització de la destrucció dels nostres pocs espais naturals; i aquest fet tan greu té responsables. Uns responsables que ens governen d'una forma despòtica, corrupta i inpresentable. Uns responsables que, sense gens de vergonya, defensen els negocis particulars en contra dels interessos generals del poble, hipotecant -com han fet sempre- el nostre present i el nostre futur.

"Però aquí no acaba la desgràcia que plana damunt la nostra terra. Aquesta té unes ales més amples i ara mateix tenim més de quaranta companys i companyes defensors de l'independentisme i del dret a sentir-nos Països Catalans, detinguts i criminalitzats. Aquest fet ens demostra ben clarament fins on el Govern espanyol (que se diferencia ben poc del Govern Balear) està disposat a no tolerar la dissidència política de totes i tots aquells que volem defensar -sense embulls- la nostra identi-

D'esquerra a dreta: Miquel López Crespi, Biel Majoral, Miquel Ferrà i Marina Ferrà. Miquel López Crespi i Biel Majoral formaven part del "Comité de defensa de S'Arenal de Mallorca".

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VII LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2000 fins a l'agost de l'any 2001)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

EP!!!

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

tat com a poble.

I si no en teníem prou amb les malifetes dels governs baleari i espanyol, apareix l'Europa dels banquers i dels mercaders, unint-se políticament i militarment en contra de la necessària solidaritat entre els pobles i nacions oprimides.

'Avui n'hi ha que han sortit amb l'estendard fent de la nostra Diada una festa folklòrica, espanyolista i cristianitzant. Ells són els que no volen fer de la Diada del 31 de Desembre una fita en el nostre redreçament com a poble. Nosaltres no volem folklorismes pansits, musiquetes i desfilades d'opereta de riure. Volem veure reconeguts els nostres drets com a poble i que aquests drets quedin reflectits en una Diada reivindicativa del que volem ésser.

I volem ser un poble amb el dret a decidir el nostre futur, ben igual que tots els altres pobles que lluiten contra la tirania dels estats que, amb els seus aparells de repressió i control, priven les nacions sotmeses a decidir sobiranament el seu futur.

El de menys ara és la reivindicació concreta que ens ha unit en aquest acte: independència, autodeterminació, sobirania nacional, llibertat o democràcia. L'important és que ho hem fet junts i que aquesta unitat reflecteix un sentiment i una necessitat de ser lliures com a persones i com a poble.

Per la meua banda, des d'aquests sentiments de lluita que ens han unit avui, voldria cridar ben fort que volem ser un poble amb la nostra identitat reconeguda, volem ser una nació i volem viure en llibertat. I exigim la llibertat immediata de tots els presos detinguts per defensar els mateixos ideals pels quals nosaltres lluitam. Visca Mallorca lliure i sobirana!"

Era evident que les forces proespanyoles, la munió d'oportunistes que ens governava, no en volien saber res de República, socialisme ni de lluita per l'Autodeterminació

Era evident que les forces proespanyoles, la munió d'oportunistes que ens governava, no en volien saber res de República, socialisme ni de lluita per l'Autodeterminació. L'esquerra nacionalista, el republicanisme illenc, els grups revolucionaris de les Illes, havien de ser criminalitzats, novament, com en temps de la transició. És per això que a finals de gener de l'any 1993 la campanya contra S'Arenal de Mallorca anava en augment. Aprofitant l'error que significava haver publicat alguns articles racistes -obra de col·laboradors amb poca formació cultural-, determinades forces institucionals es llançaren, com a voltors, damunt la publicació. Ω

La Universitat Catalana d'Estiu

Circular d'UNIO OBRERA BALEAR de dia 31 d'agost enviada als 1.200 empleats de Sa Nostra sobre el tractament que ha fet de la Universitat de Prada el diari de Madrid EL MUNDO i n'Antonio Alemany. <virunga@teleline.es>

UCE 2000

Prada del Conflent és un referent molt important per a la Cultura Catalana en general i, molt concretament, per a les Illes Balears i Pitiüses. El poble es troba a uns 45 Km de Perpinyà (l'antiga capital del Regne de Mallorca). Durant la dictadura del general Franco, Prada va asilar persones com Pompeu Fabra, normalitzador lingüístic, Pau Casals, el músic universal, i, més recentment, Lluís Llach. En el terme de Prada es troba el monestir de Sant Miquel de Cuixà, precursor del de Ripoll a Girona, i un conjunt important de l'art romànic. Passejar-se per Prada és, per a qualsevol mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterenc, fer un viatge en el temps de la nostra història. Tot i que l'acció uniformitzadora de França ha reduït l'ús social del català, qualsevol viatger trobarà vestigis evidents (a l'arquitectura, en els costums, en els noms) del nostre passat comú.

Des de l'estiu de 1951, a Prada se celebra el Festival Pau Casals i, des del mes d'agost de 1969 la Universitat Catalana d'Estiu, una de les més acreditades qualitativament de les que es realitzen arreu del món. Per l'UCE han passat caps d'estat i premis Nòbel. L'edició d'enguany ha tenguut un caràcter significadament illenc. Més de vuitanta alumnes (gairebé el 10% dels inscrits) eren de les Balears. A més dels Convenis de Col·laboració signats entre l'UCE i el Consell Insulars d'Eivissa i Formentera i el de Mallorca (Menorca s'incorporarà el 2001), molts de cursos han comptat amb professors illencs (Gabriel Bibiloni, Bernat Joan, Bartomeu Mestre, Joan Mir i Llorenç Valverde). A la part lúdica, s'ha efectuat un emotiu i multitudinari homenatge a Guillem d'Efak i, a les revetlles, han intervingut el grup de música popular de Biel Majoral (amb un èxit inigualat fins ara, en paraules del Rector, Miquel Porter) i el grup de rock Fora des sembrat. Però la incidència institucional de les Balears més important l'han protagonitzada el president de Sa Nostra, Miquel Capellà, i el del Govern, Francesc Antic. El primer va participar, amb els presidents de les caixes de Girona i Catalunya, a la cloenda d'un interessant curs sobre les Caixes d'Estalvis (passat, present i futur). El President del Govern, a qui va precedir el Conseller de Cultura, Damià Pons, va cloure oficialment l'UCE d'enguany.

La taula rodona sobre les caixes d'estalvis va servir per abordar, sense exclusions, els principals desafiaments que aquestes entitats tenen al davant: la fidelitat als principis fundacionals adaptats a cada moment històric, la necessitat de treballar amb economies d'escala, la defensa de la personalitat jurídica actual contra el perill de lleis intervencionistes, el manteniment de la pluralitat democràtica de la representació en els òrgans de govern per evitar un ús polític exclusivista, la necessitat de formació i reciclatge permanent dels col·lectius laborals (qualificats pels tres presidents de factor "diferenciador" davant de la banca tradicional)... varen ser alguns dels punts tractats en el curs i, òbviament, a l'encontre entre els senyors Calzada de Caixa Girona, Serra Ramoneda de Caixa Catalunya i Capellà de Sa Nostra. Aquest darrer, en un discurs de defensa dels valors de la SOLIDARITAT i de la SOSTENIBILITAT, va posar un èmfasi especial sobre les peculiaritats de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i, molt en concret, sobre una concepció moderna i global del tema del medi ambient on, a més dels aspectes tradicionals (recursos hidràulics, ordenació del territori...), s'ha d'estudiar el fenomen creixent de la immigració.

El tractament informatiu que els diversos mitjans de comunicació de les Balears han fet de l'UCE, ha estat correcte amb una lamentable excepció bona d'endevinar: EL DIA DEL MUNDO. A més d'una editorial d'atac al President Antich (haurien de saber que Cristòfol Soler també va anar a Prada), el més remarcable és un llarg article d'Antonio Alemany (Se estrecha el cerco) on l'autor "broda" un pamflet demagògic típic del franquisme paranoic d'altre temps (tot allò de les "confabulaciones judeo-masónicas" i "el oro de Moscú").

Entre d'altres "curiositats", Alemany utilitza el verb "laminar". A la darrera Assemblea General de Sa Nostra, un dels patrons, Gabriel Lessenne aixecà el crit contra una proposta d'un impositor que reclamava que les actes "també es fessin en català". Lessenne va dir que allò pretenia "laminar el castellano" (sic). El millor que pot fer el senyor Lessenne és llegir la Història de Mallorca de la seva cosina Aina (i d'altres autors) on, quan descriu el pensament dels fundadors de Sa Nostra, destaca que "defensaven l'ús de la llengua catalana als actes públics": Qui "lamina" a qui? Alemany també s'alça en contra d'una "entitat financera de les Balears", perquè exigirà el coneixement del català als nous empleats. És un manipulador desvergonyit! En els requisits per participar a les oposicions de Sa Nostra (com de la immensa majoria d'entitats illenques!) es reclama el coneixement de les dues llengües oficials. Qui discrimina i menteix?

Antonio Alemany és un periodista ultradretà i anticatalanista que s'ha caracteritzat per tudar i fer eixorc tot allò que toca.

Revistes com Opinió, Sovint o Illesprés i diaris com l'històric "brussi" (Diario de Barcelona) varen fer ull sota la seva Direcció. També és conegut pels seus "encertadíssims" pronòstics. Des de 1983 ha escrit vuit vegades que Unió Mallorquina era morta. Popularment és conegut com "l'emmerdeur" o, més recentment, "un puput de cresta molla", títol del llibre que li va dedicar l'Associació de Professors de Llengua Catalana. És coneguda la coincidència ideològica d'Alemany amb l'actual Junta de Patrons i amb personatges com Tomeu Sitjar o Roman Piña, dedicats darrerament a envestir Sa Nostra de manera barroera.

Fer una volta per la Catalunya Nord, és passejar per la terra dels nostres avantpassats. A banda que la capital del Regne de Mallorca era Perpinyà (allà hi ha el magnífic Castell dels Reis de Mallorca), els topònims serveixen memòria dels nostres orígens: Fiol, Villalonga, Perpinyà, Sureda, Vallespir, Corbera, Rosselló... El poble més proper a Prada (no arriba 3 Km) és Catllar. N'Alemany, de segon llinatge, és "des Catllar". Quin nom mereix qui renega de la seva mare?

Si hi hagut alguna "invasió" ha estat la de les illes Balears a l'UCE. Tant aquí com a Prada, els únics "laminadores" són els renegats! Ω

SÓLLER

Fa 7 anys que en Franz Kraus de Köln regenta la Fàbrica de Gelats de Sóller. A mateix local hi ha una cantina on serveixen tapes. Tel. 971 632 056

Fa 6 anys que en Pep Canyelles regenta la Sastreria Pep In al centre de Sóller. Durant 10 anys, en Pep ja esta tel sastre del Teatre Principal. Tel. 971 633 837

Fa 8 anys que en Pep Ripoll ha obert la botiga d'Articles de regal Cavall Fort al centre de Sóller. Tel. 971 633 517

Des dels 14 anys n'Antoni Jordà fa de llentner a Sóller: Calefacció, aire condicionat, Sanitaris, motors de treure aigua... 971 632 033

SÓLLER

Fa 2 anys que n'Elisabet Bauçà ha obert la Papereria Còmic al centre de Sóller. Tel. 971 632 873

Fa 4 anys que na Candi Lorenzo i sa filla Llúcia Magraner obren la Botiga la botiga de moda Draps al centre de Sóller. Tel. 971 634 528

Fa 2 anys que na Caterina Bauçà i en Leopold Navarro han obert l'Agència de Viatges JAMAR al centre de Sóller. Tel. 971 634 304

Fa 2 anys que en Pau Alemany ha obert l'Agència de Viatges Sóller Tours al centre del poble. Tel. 971 633 350

Fa 30 anys que en Joan Bibi regenta l'Adrogueria La Mallorquina al centre de Sóller. Ho va obrir el seu repadrí Joan l'any 1878. A la foto amb el seu hereu Rafel.

Fa 8 anys que n'Antoni Pons regenta el Bar Turisme al centre de Sóller. Li el deixen en herència son pare, el ferrer Tofol. Tel. 971 630 092

Fa 7 anys que en Jaume Miró regenta la botiga de sabates Can Pitís a Sóller. Tel. 971 633 644

Fa 6 anys que en Pep Gelabert regenta la Cafeteria Es Planet a la Plaça de Sóller. Se menja per 1500 ptes a la carta. A la foto amb el seu dependent Rafel Escorza. Tel. 971 634 470

SA CAPOLADORA

QUATRE ILLES, DOS NOMS

Fins i tot els més acèrrims balearistes mallorquins tenen ben assimilat que el concepte Balears, fent referència al conjunt de les illes de l'arxipèlag, no és "políticament correcte", de manera que quan surten de Mallorca s'adapten a la situació de cada illa.

El passat 8 d'agost, en el discurs institucional de l'ofrena foral feta en commemoració de la conquesta catalana d'Eivissa de 1235, el vicepresident Pere Sampol es va referir clarament i amb totes les lletres a les Illes Balears i Pitiüses.

DESIGUALTAT DAVANT LA LLEI

El Tribunal Constitucional (l'espanyol, ja que el nostre encara tardarà alguns anys) va interpretar l'article 57 de la *Constitución* -relatiu a la successió dels títols nobiliaris- mostrant-se favorable a la igualtat de sexes. I la *Corona*?

Dos prestigiosos juristes espanyols, José María García Urbano i Francisco I. Castro Velarde, amb coneixement, han escrit al respecte:

La Constitución regula, además -dado nuestro sistema de Monarquía Parlamentaria-, la sucesión de la Corona. Con las justificaciones que se quiera, pero lo cierto es que se utiliza un esquema absolutamente diferente del consignado en el Código civil. I, és clar, se'n fan creus.

ANTHONY QUINN...

...o Antonio Quintero ?

Diu que als USA l'espanyol *avanza*...

RICKY MARTIN...

...o Ricardo Martínez ?

Diu que als USA l'espanyol *arrasa*...

EL GOVERN BALEAR IMPOSA SANCIONS LINGÜÍSTIQUES...

Als comerços que fins ara no tenien els rètols en espanyol o català i que a partir d'ara segurament els posaren en espanyol, per la qual cosa augmentarà la descompesada presència pública que pateix la nostra llengua.

Què en diuen els nostres consellers "nacionalistes" -suposadament no espanyols- d'aquests procediments i els seus resultats?

KURSK

En Putin i companyia han tingut molta sort, al capdavant, ja que ara tenen l'oportunitat de retallar la

despesa en armament nuclear: l'opinió pública els donaria suport a una mesura que desagradarà l'exèrcit, però que s'hauria d'haver pres igualment davant un molt probable nou acord de desnuclearització, el SALT III?, amb els USA. Un centenar llarg de ciutadans hauran fet de moneda de canvi.

Els dirigents estatals solen tenir una curiosa tendència a sacrificar ciutadans en nom d'uns ideals que aquests no comparteixen plenament. La mort per la pàtria i la medalla o l'homenatge pòstum no solen satisfer quasi ningú.

IBARRETXE

Ha proposat, en la línia d'EA i de l'EBB (PNB), un diàleg no excloent entre totes les forces del País Basc. Un principi fonamental del debat per a la pau, per a la treva definitiva, hauria d'esser el compromís de tothom a respectar la voluntat dels ciutadans bascos. El respecte a la voluntat ciutadana, a la sobirania social, es considera un element essencial de la democràcia. El PP i el PSOE, partits ultranacionalistes espanyols, no ho entenen així i volen una negociació excloent que no tenguin en compte la seva obligació de respectar qualsevol decisió que poguessin adoptar en el futur, lliurement, els ciutadans bascos.

EIVISSA: LA LLENGUA AL REVÉS. RETROCÉS LINGÜÍSTIC AMB EL GOVERN MUNICIPAL DEL PACTE (PSOE-EV-EU-ENE-ERC)

(Text de portada al *Quatre illes* de 24 d'agost). Completant la informació, un article d'opinió d'Enrique Fajarnés, actual senador per les Pitiüses que fou batle d'Eivissa entre 1987 i 1999, titolat "On son les seves consciències?", en què tracta de "la nostra llengua catalana" i evidencia que el PP de la Vila d'Eivissa se situa en una línia prou catalanista com per deixar el Pacte, amb la Regidoria de Normalització Lingüística en mans de Maurici Cuesta, d'ENE, "el germà petit del PSM a Eivissa", com una colla de militants actius del regionalisme espanyolista més groller.

Però això no és el pitjor de tot, el pitjor és que el PP de la Vila d'Eivissa presenta una argumentació força correcta i té bona part de raó.

La gent que va votar Pacte va votar una alternativa política que presentava un programa de govern prou clar i que ara el PSOE es passa per l'entrecuix, amb el silenci o la

complicitat dels seus companys de govern. I diguem, de passada, que el batle, Xicu Tarrés, del PSOE, es podria convertir en el proper secretari general del seu partit a les Pitiüses amb el suport de Francesc Antich.

QUI TRAIRÀ FRANCESC ANTICH?

Hi ha socialistes que apunten al PSM, n'hi ha que voten per Els Verds.

EIVISSA ÉS ALBÀNIA?

No sabia si recomanar unes vacances a Albània. Anar-hi no és fer cap viatge de plaer, però s'hi aprenen coses -amb el perill cert, això sí, de contreure una hepatitis per ingesta d'aigua contaminada. Un dels aprenentatges que hom hi pot fer és la manera peculiar que els albanesos tenen d'expressar afirmació i negació: per dir que sí, mouen el cap de dreta a esquerra i d'esquerra a dreta, sense vincular-lo i repetides vegades, tot dient, en albanès, 'sí'; per dir que no, fan capades damunt-davall davall-damunt, alhora que diuen 'no' en la seva llengua. Als forasters, la contradicció aparent entre el gest i la paraula ens desconcerta, i no ens hi arribam a averar mai.

Una cosa per l'estil passa amb l'Ajuntament de Ciutat d'Eivissa, que d'una banda *diu* que s'apunta al Pla de normalització que Joan Melià ha dissenyat pensant en Palma, però d'altra banda *fa* tot el contrari: paperassa bilingüe a dojo, ús inflammat de l'espanyol en el funcionament intern de l'Ajuntament i en la revista que ofereixen a la clientela... Deuen tenir, els *vilers* del Pacte, qualche genoma albanès a l'ADN?

GALLINA I BALENA

A Maria Pilar García Negro, diputada del Bloque Nacionalista Galego al parlament gallec, li agrada definir el bilingüisme d'una manera molt graciosa. Per fer-lo entenedor, el compara amb unes pastilles de substància per al brou que feien a Cantàbria, i que representava que tenien gallina i balena. Però un veterinari tengué l'acudit d'analitzar aquestes pastilles en un laboratori, i descobrí que contenien un 80% de balena i només un 20% de gallina. L'etiqueta del producte no mentia, perquè és vera que hi ha una cosa i l'altra, però s'indueix a l'engany perquè la proporció entre gallina i balena és molt descompensada. Idò bé, el bilingüisme consisteix justifet en això: del que abunda, posar-ne molt, i del que escasseja, posar-ne poc. Res de compensacions, ni de voluntat reparadora, ni de discriminació

positiva perquè la llengua malalta recuperi la salut. Talment la revista *Vila*, que edita l'Ajuntament d'Eivissa: 80% en espanyol, 20% en català.

PLA I RABASCO

Les planes d'opinió del *Diari de Balears* de 28 d'agost van ser per mullar-hi pa: Joaquín Rabasco i l'escriptor Joan Pla agermanats (a la mateixa plana) en un sol discurs i una sola lluita. Mentre el primer comparava la Conselleria de Cultura del Govern balear amb un quarter de la Gestapo, el segon clamava contra l'exigència del català a les empreses (les mateixes empreses que exigeixen l'espanyol com si fos la cosa més normal del món). El clam de Pla no fa sinó versionar el castís "si te imponen el català, por qué les votas". La coincidència és d'allò més curiosa: Pla&Rabasco, dos noms i dues veus per a un sol missatge.

Per això escarrufa la presència de Joan Pla dins el món de la literatura catalana: perquè quan l'enemic és dins casa fa més destrossa que quan és defora. I comptes no enganyen: per cada mac que Rabasco llança des de fora contra el nacionalisme autòcton, Pla n'hi llança deu des de dins. Qui és més perillós?

Pla diu sovint que estima tot-hom, però els seus atacs obsessius, dia sí dia també, contra els nacionalismes defensius basc i català, no semblen cap declaració d'amor, sinó més aviat erupcions de fòbia. Sort que ens estima!, perquè si no...

POLICIA AUTONÒMICA, JA!

El comportament de la Guàrdia Civil el 28 d'agost, Sant Agustí, a Felanitx, posa en evidència allò que tots sabem, però que encara no es tradueix en decisions polítiques: que els cossos policials espanyols no entenen el sentit de l'humor mallorquí (ni, en molts casos, la llengua de Mallorca), que són cossos estranys a la nostra terra, que aqueixa gent no sap estar a Mallorca, i que aquest estol armat d'inadaptats fa més por que servei. Sumem-hi l'envestida de la Policia Nacional, el 28 de juliol -va de 28 en 28, això?- contra joves i pacífics mallorquins al port de Palma.

Ja fa molts anys, Tarradellas tenia molt clar que el poder rau en el control de la policia i dels diners; sense l'una cosa i l'altra, l'autonomia és una pura presa de pèl. Ara recordam que fa un any llarg UM va proposar al PSM de consensuar un "model de país". Entrava, dins aquest model virtual, la substitució de Guàrdia Civil i Policia Nacional per una policia autonòmica illenca, que ens entengui i ens empari? A Felanitx, per Sant Agustí la nostra policia s'hauria limitat a talar les tomàtiques que van prendre i que tant li costaren de fer, a aquell pagès. Ω

El caos circulatori al carrer Caro

Dos mil cataliners preparats per a tallar el carrer

Segons la opinió de l'Associació de Veïns de santa Catalina, el trànsit a la Ciutat de Mallorca és un autèntic caos. I cal posar-hi remei, cercar alternatives. Ja està be de veure cada dia, la nostra ciutat colapsada amb el corresponent renou i contaminació.

La nostra barriada, santa Catalina, és una de les més afectades per la nefasta organització del trànsit rodant. Posarem un exemple que ja estam cansats d'exposar als plens municipals de l'Ajuntament de Palma, la resposta al qual ha estat demagògica. Ens referim al tema del carrer Caro pel qual hi passen cada dia trenta cinc mil cotxes.

Els veïns estan farts, desesperats d'aguantar tantes molèsties i a la Associació de veïns se li ha acabat la paciència i espera solucions que no arriben. En vista de que el Consistori passi de nosaltres, avui, a través de les planes de L'ESTEL, la nostra entitat està disposada a prendre dues decisions.

1ª) Posar mos en contacte amb els serveis jurídics pertinents i estudiar la possibilitat d'interposar un contenciós contra l'Ajuntament de Ciutat per contaminació acústica.

2ª) Tallar el carrer Caro amb més de dos mil cataliners.

Sense acritud, els direm als vint-i-nou membres que integren el Consistori Ciutadà que l'Associació de Veïns de santa Catalina te força social suficient per fer tremolar les parets mestres de Cort... I les farem tremolar -igual que férem anys enera, amb el polèmic tema de les contribucions especials- si no se cerca una solució justa al problema.

La nostra associació vos emplaça a que a hores punta intenteu creuar el carrer Caro, -en el tram comprès entre Conte de Barcelona i avinguda Argentina- i veureu que és impossible fer ho.

Perquè ho sapigüeu, senyores i senyors regidors, el carrer Caro s'ha tenyit de sang en nombroses ocasions, sobretot de persones majors que travessaven el carter a l'altura del SYP on no hi ha un pas zebra ni un guàrdia que reguli el tràfic.

O arreglau aquest caos circulatori, o no ens quedarà altre remei que armar un cristo, i de pas demanar la vostra dimissió. Ω

Pere Felip i Buades.

President d'honor i portaveu de la Associació de Veïns de Santa Catalina

Atacat per un grup de neonazis

A Guardamar (Baix Vinalopó) un jove ingressa a l'hospital i perd la melsa després de ser agredit per un grup de neonazis

Sergi González, a més, presentava múltiples contusions i trencament dels ossos nasals i d'arribar més tard, ens relata el corresponal del Levante-EMV Eduardo de Gea, haguera mort.

Els veïns, que fa uns dies ja havien denunciat el perill, i el ple municipal -del darrer poble cap el sud de parla valenciana- reclamen més seguretat.

Que parlin clar

JOAN OLIVER

Aquells a qui sempre ha fet nosa la memòria d'un president de la Generalitat capturat pels nazis i assassinat pels franquistes diuen ara que no se li ha de fer un homenatge. Com que no gosen dir allò que de veritat pensen: que en Companys era un catalanista perillós que no volen ni recordar, es dediquen a embolicar la troca.

Dimarts es farà a Irun un acte per recordar que seixanta anys enrere els nazis van entregar el president Companys als franquistes en aquell mateix lloc. S'ha organitzat un gran escàndol perquè 2 dels 76 membres de la comissió d'honor de l'acte són d'EH. Pretenen que els representants catalans boicotegin la commemoració.

Vénen a dir que qui hi assisteixi serà còmplice dels terroristes. Quina barra! Com si tots els seguidors que van al camp de la Reial Societat fossin còmplices del terrorisme perquè a la junta hi ha algú d'EH. O ho fossin tots els bilbaïns que acaben de celebrar les festes perquè a la comissió i a les quadrilles hi ha gent d'EH.

És legítim, i lògic, que algunes persones no vulguin homenatjar en Companys. Que ho diguin. Que parlin clar. Discutim-ho. Però que no emboliquin la troca. Ω

De: maldoror@pangea.org

PORT DE SÓLLER

Fa 4 anys que en Llorenç Martí i na Cristiana Cardoso regenten el restaurant el Pati al Port de Sóller. Se menja a 1000 ptes a la carta. Tel. 971 634 573

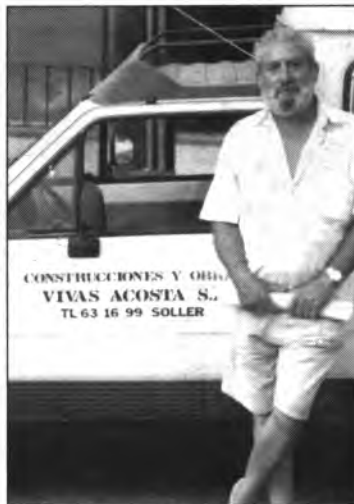
Fa 13 anys que en Llorenç Amengual regenta la Cafeteria Bon Vi al Port de Sóller. Se menja per una mitjana de 1500 ptes a la carta. Els vespres cuina moderna i creativa a una mitjana de 2000 ptes. Tel. 686 304 594

Fa 5 anys que na Carme Deià regenta el Restaurant s'Anfora a la Platja des Repic del Port de Sóller. Se menja per 2000 ptes a la carta. Tel. 971 634 252

Fa un any que na Mercé Amengual ha obert la botiga de regals d'artesanía cas Siquier al Port de Sóller. Tel. 971 631 532

Fa 28 anys que en Pere Vives és constructor. Fa marges de paret seca, reformes i obres petites. El trobareu al 630 906 875 - 971 634878

Fa 3 anys que n'Antoni Garau regenta el Restaurant El Pirata al Port de Sóller. Despatxa el peix fresc a 4000 ptes de mitjana a la carta. Tel. 971 631 497

ESPECIALITAT EN
PEIX I MARISC FRESC
CUINA MALLORQUINA

DILLUNS TANCAT

C/. Sta. Catarina, 8 • PORT DE SOLLER • Tel.: 971 63 14 97

GOB - Ecologistes de les Balears

Després de 27 anys treballant en defensa del medi ambient, l'organització ecologista GOB ha aconseguit importants fites: la protecció d'espais naturals de gran valor ecològic, la recuperació d'espècies en perill d'extinció, la implantació de mesures ambientals com l'estalvi de recursos o el reciclatge, o fer arribar l'educació ambiental a més de 100.000 escolars.

Tot això només ha estat possible gràcies al suport de 5.000 socis, voluntaris, milers de simpatitzants, empreses i fundacions que creuen en el medi ambient, responsables de l'Administració que han escol-

Si seguim abusant del nostre paradís... ¿no ens estarem condemnant a viure a l'infern? Suma. Apunta't al GOB

tat i fet seves les nostres propostes... En definitiva, un nombrós grup de particulars i organitzacions implicats en millorar el futur de les nostres Illes.

Malauradament, tot aquest esforç no basta. Una mirada ràpida al territori ens mostra un panorama desencorajador. Noves urbanitzacions, camps de golf que reguen amb aigua potable, bocins de costa que encara quedaven verges sacrificats per fer segones

residències, etc. Tot això fa malbé la nostra terra, i també la qualitat de vida que sempre havia distingit aquestes Illes.

Per tot això, calen noves empentes. Ens manca més gent, més organitzacions, més empreses que vulguin apostar per un futur sostenible, lluny del col·lapse econòmic que ens pot suposar morir d'èxit.

Suma. Apunta't al GOB

A Mallorca, el consum d'aigua augmenta un 7% cada any. Per crear-la mitjançant dessaladores,

necessitam cada vegada més energia i per tant més centrals elèctriques.

A Mallorca, el consum energètic s'incrementa un 10% cada any. Instal·lant noves centrals elèctriques incrementarem les emissions de CO2 i contribuirem a accelerar el canvi climàtic.

Si seguim abusant del paradís, acabarem a l'infern.

Per les nostres Illes, pren la iniciativa. Suma. Apunta't al GOB

Si seguim abusant del paradís, acabarem a l'infern.

A Mallorca, la producció de residus va créixer més d'un 9% durant l'any 1999. Només reduint i reciclant podem evitar el caos.

A Balears s'autoritzen cada any 40.000 noves places residencials. Les nostres platges, costes i infraestructures estan saturades.

Apunta't al GOB Ω

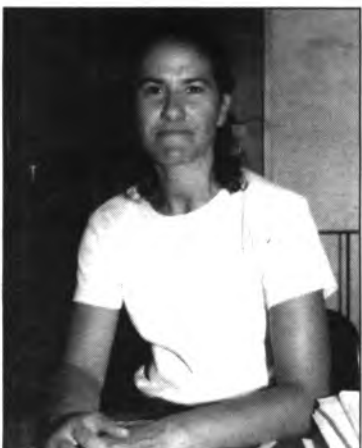
PORT DE SÓLLER

Fa 25 anys que la Família Castelló regenta el Restaurant Balear al Port de Sóller. Se menja per una mitjana de 2500 ptes. a la carta. Tel. 971 631 524

Fa mig any que na Cateria Hernandez regenta la botiga de moda únic al Port de Sóller. Tel. 971 631 325

Fa 3 anys que na Caterina Morell és la secretària de la Confraria de Pescadors del Port de Sóller. Abans era l'ajudant del secretari, n'Antoni Garau que ara regenta el restaurant el Pirata, just al costat. Tel. 971 632 427

Fa 10 anys que na Chantal Berard i sa filla Velerie Bisbal regenten el Restaurant es Racó al Port de Sóller. Despatxen menús a 900 ptes. a la carta se menja per una mitjana de 3000 ptes. Tel. 971 633 639

Restaurant ES RACÓ

Dimecres tancat

Damià Bisbal-Chantal Berard

Carrer de Santa Catalina, 6
Tel. 971 633 639 Port de Sóller (Mallorca)

Demana disculpes, abans de res, per la indelicadesa d'escriure sobre records personals. Quan servidor era un marrec, vivia en un poblet del Maresme que té semblances amb molts pobles de Mallorca. Sant Andreu de Llavaneres era un poble conservador, aquiescent, residencial, i molt penetrat de franquisme sociològic; a les primeries dels noranta, i durant quatre anys, Llavaneres fou l'únic municipi del Principat i n'hi ha devers un miler-governat amb majoria absoluta pel Partit Popular; una rara avis.

Idò bé, record que, de menuts, en poder anàvem a comprar llepolies a Los Cascabeles, el bar *de tota la vida* al carrer de Munt. No sé quants anys feia que hi era, el bar, però el devien obrir als anys quaranta, o tal volta als cinquanta, en tot cas en aquell temps que la llei prohibia d'exhibir, en els rètols comercials, cap nom que no fos en castellà: vet aquí Los Cascabeles. Emperò, com que el temps no passa debades, un bon dia el dictador acabà els alens i les coses mudaren una mica; però encara s'escolà una desena d'anys, abans que la família que té el bar no es percatà de dues evidències: primer, que a Catalunya dels *daixoneses* en deim 'picarols'; i després, que ningú ja no ens amenaça amb una pistola al pit. I sí sí, feren un pensament i aprofitaren que renovaven el local per canviar el rètol i batiar-lo de bell nou; de llavors ençà, el bar es diu El Picarol (en singular), i hi fan uns aperitius d'allò

El Picarol

més delitoses -gràcies, en part, a les salses vilassarenques de Ca n'Espinaler.

Amb el pas de Los Cascabeles a Els Picarols, els llavanerens recuperarem un bocí d'identitat; allò fou una espurna aportada a l'esforç col·lectiu de redreçar el país; no pot ser altrament, és clar, perquè un país és -entre altres coses- una suma suficient de voluntats individuals, una munió d'engrunes que acaben fent boldró. Preservar el nom de les coses és el primer pas; dir-les en la llengua del país n'és el segon; voler ser allò que som, i exercir-ne amb normalitat, és el tercer pas i definitiu. La bata-

lla per reconquerir la pròpia identitat es lliura simultàniament en els tres borns, i per tant hem d'esser-hi i encaparroar-nos-hi, baldament haguem de gratar sota la crosta de ciment que endomassa el litoral de les illes.

Fer comparances sovint no és ni útil ni just, perquè qui les fa sol obviar les diferències entre els termes que s'acaren. Però hi ha referents que ajuden a veure-hi clar. I ves per on El Picarol, amb la seva història, amb la carta i l'atenció als clients en català, és un referent. Ω

Joan Cabot

Foldas

FRAU

Carrer de Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de Mallorca

SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

el lleu de tots mereix un respecte

FORA FUMS

Una càrrega dels Mossos contra una concentració antitaurina, acaba amb 6 detinguts a Girona

Estelnet. - Després de que la setmana passada, una grup d'ultres agredissin als concentrats contra del curses de braus a Girona, ahir diumenge, es va tornar a convocar una concentració davant de la Plaça de Bous. Les provocacions del grup feixista Comado Gerona, i les empentes dels Mossos d'Esquadra, provocaren nous incidents, que es saldaren amb sis membres de Maulets detinguts, i dos ferits. És la segona vegada aquesta setmana que els Mossos d'Esquadra carreguen contra membres de l'esquerra gironina, després del desallotjament del Casal Les Tines. El desallotjament, va acabar amb un creuament de denúncies i un detingut.

Comunicat de la Comissió Anti-taurina de Girona

Girona, a 28 d'agost de 2000
Ens veiem obligats a convocar una roda de premsa quan teòricament a hores d'ara, només caldria estar felicitant-nos perquè una vegada més hem aconseguit convocar centenars de persones en una concentració antitaurina per aconseguir d'una vegada que no se celebri "festes" sàdiques i espanyoles, ni a la nostra ciutat ni als nostres Països Catalans.

La concentració, que en cap moment ha pres un caire violent, i que s'ha limitat a expressar el nostre rebuig a aquestes "festes", malauradament s'ha vist atacada per dos fronts repressius i feixistes.

Per una banda un grup de caprapats, que ja eren davant la plaça de braus i que vestien i mostraven símbols espanyolistes i neonazis han agredit la concentració, verbalment i violentament, amb llançament de rocs inclòs. Per altra banda el cos policial espanyol dels Mossos d'Esquadra ja presents prèviament a fora la plaça, armats amb vestits antiavalots i amb presència de diverses furgones blindades, han intentat dispersar la concentració a cops de porra i trets de goma.

Mestrestant, els grups feixistes, escortats per aquest cos, actuaven impunement contra la concentració. La presència dels Mossos i el grup organitzat feixista compartint espais, fa que tot plegat sigui com a mínim sospitós, i ens fa pensar sens dubte en una conxorxa per aconseguir detinguts sense motius i provar de disuadir-nos.

La situació doncs, s'ha convertit en patètica quan la concentració antitaurina, que defensava el dret dels animals i l'aniquilament d'unes "festes" sàdiques, s'ha vist perseguida frontalment i de forma exageradament violenta per diverses cares del mateix espanyolisme de dretes que malgrat patir diverses metamorfosis com guàrdia civil-mossos continua fustigant un poble que defensa la llibertat.

El resultat ha estat de cinc detinguts, dos dels quals s'han produït davant la comissaria mateix quan s'estava donant suport als pri-

mers detinguts. Detenció violenta (estirada de cabells, etc.) i il·legal, ja que un dels segons detinguts no ha estat ni a la concentració.

No està malament que d'una concentració antitaurina en surtin una colla de ferits i detinguts que només volien fer ús del seu dret d'expressió. És impossible que una actitud amb aquesta contundència no ens apropi imatges que ens recorden èpoques teòricament menys democràtiques.

I no es tracta d'un fet aïllat sinó d'una política policial que està assetjant la ciutadania de Girona des de fa setmanes i mesos i sotmetent aquesta ciutat a una repressió brutal. Ens costa molt recordar la ciutat de Girona en una situació com l'actual. La resposta dels assistents a la concentració seran les mesures lògiques a una actitud repressiva d'aquestes dimensions.

1. Continuarem expressant les nostres idees i lluitant per la llibertat.
2. Legalment, es denunciaran les agressions i tot el conjunt d'il·legalitats comeses. Ja s'han presentat dos "habeas corpus" i el tema és a mans d'advocats.

3. Es faran comunicats de premsa per fer saber la veritat. Que no només informi el poder.

4. Ens mobilitzarem quan sigui necessari per tal de lluitar per la justícia social que avui no existeix al nostre poble oprimat. Ω

Comissió Anti-taurina de Girona

Vergonyoses sancions lingüístiques a les Balears

Quan, en l'anterior legislatura, el Govern balear va aprovar una disposició segons la qual les empreses havien de tenir la retolació -així com cartes de restaurants, avisos al públic, etc- almenys en una de les dues llengües oficials de la comunitat autònoma, ja me'n vaig queixar públicament. Era obvi que la mesura constituïa, a banda d'una contradicció flagrant amb el discurs liberal en relació al tema lingüístic, una eina eficaç per augmentar el grau d'espanyolització a les illes Balears i Pitiüses. Segons la disposició governamental, els establiments havien d'usar com a vehicle de comunicació quantes llengües volguessin, però almenys n'hi havia d'haver una (atenció, una, no pas les dues!) de les oficials a les Illes. Conseqüència elemental: els establiments que funcionaven en anglès, alemany o francès, també ho farien, a partir d'aleshores, en espanyol.

No sé quin grau de zel va tenir l'anterior govern de les Balears a l'hora d'aplicar aquesta absurda normativa, però de l'actual ja en tenim una dada feaent, fornida per Miquel Àngel Cabeza, director general de Consum: han estat san-

cionats 138 comerços per retolar només en llengües diferents de l'espanyol (referir-nos aquí al català seria ja pura conya marinera!). Per il·lustrar la notícia que Josep Pons dona al respecte al diari Avui (19 d'agost) hi apareix una fotografia magnífica, amb un "rètol d'una immobiliària que sí que compleix la normativa". El rètol és en espanyol, alemany i anglès (per aquest ordre). No cal dir que el català no hi és present per cap costat.

Quan es va promulgar la Llei de Normalització Lingüística (fa ja més de catorze anys), es va deixar ben clar -i atenció si no al Tribunal Constitucional!- que no es podien establir sancions ni quotes mínimes en relació a la llengua catalana. D'això en podem deduir clarament que les sancions decretades pel Govern balear -que en total sumen quinze milions de pessetes!- ho són per manca d'ús del espanyol per determinats establiments. M'agradaria saber si a Marbella, Fuen-girola o a la Costa de Múrcia són tan gelosos en l'exigència d'usar la "llengua del Imperio" per part dels propietaris de bars, restaurants, immobiliàries, etc, que retolen els seus establiments en alemany,

anglès o francès. M'agradaria saber si als dominis de Gil i Gil els actes d'espanyolisme ranci, antiquat, antiliberal, antieuropeu i provincial tenen la mateixa força que a les illes Balears i Pitiüses, amb un govern "de progrés" al capdavant.

Em resten dues preguntes: una de tipus ideològic i una altra de tipus estrictament pràctic. La ideològica és elemental: com poden uns polítics que s'omplen la boca de llibertat d'ús de llengües, de llibertat dels ciutadans a l'hora de triar llengua, etc, multar uns determinats ciutadans perquè usen la llengua que, senzillament, els dona la gana?

La pràctica també raja sola: que no ho veuen, els "nacionalistes" del Pacte de Progrés, que amb una mesura d'aquestes característiques l'únic que es fa es desequilibrar encara més el nostre "bilingüisme" a favor de l'espanyol?

No voldria pensar, finalment, que als "nacionalistes" no "espanyolistes" que participen en el Govern balear els ocorre com al pobre eurodiputat Gutiérrez, d'Iniciativa per Catalunya, que al Principat s'omplia la boca de normalització lingüística i a Estras-

DEIÀ

Fa 6 anys que en Sebastià Pasch regenta el Restaurant Sebastià a Deià. Se menja a la carta per 6000 ptes. Tel. 971 639 417

En Gabriel Paieres és l'amo jove del Restaurant can Jaume a Deià. Se menja a la carta per una mitjana de 3000 ptes. Son pare va obrir aquest lloc fa 35 nys. Tel. 971 639 029

Na Teresa Maraver és la madona de l'Herboristeria l'Arxiduc a Deià. Na Teresa escriu articles sobre la salut als periòdics de la premsa forana de la comarca. Tel. 971 639 434

Fa 2 anys que la Família Reinés que tenia una botiga petitona a Deià ha obert un super quatre vegades més gran a l'altra part de carrer. El jove Reinés és un dels millor corredors de bicicleta de Mallorca: Medalla de bronze al darrer Campionat d'Espanya i campió de les Balears els darrers tres anys és un home que donarà molt a parlar, donada la seva joventut. Tel. 961 6390 420

Fa 18 anys que na Jacky Ferrer i el seu fill Sascha regenten el Restaurant Suís Xelini a Deià. Se menja per una mitjana de 2000 ptes a la carta. Tel. 971 639 461

Fa 3 anys que na Maria Timoner regenta l'Galeria Deià. Despatxa pintures, ceràmica i articles de moda. Tel. 971 639 142

Fa 12 anys que na Maria Cardona i se filla Enrriqueta Serra, son les encarregades del Restaurant sa Dorada a Deià. Se menja per unes 5000 ptes a la carta. Tel. 971 639 318

burg es passava la vida despoticant per la manca d'ús de l'espanyol al Parlament europeu. No voldria pensar que els responsables de la nostra política lingüística estan d'acord a evitar quotes i sancions en relació a l'ús del català, però que ja troben bé que hi hagi sancions quan no s'usa l'espanyol (insistesc que allò de dir "l'espanyol o el català" no deixa de ser una broma de mal gust: faci'n si no una enquesta, a veure quants dels sancionats escolliran el català i quants l'espanyol com

a llengua "oficial" de les Illes).

La meua proposta és elemental: o que es retiri immediatament la llei en qüestió -sembla l'opció més prudent i factible, a primera vista-, o que el Govern tenguí una mica de dignitat i especifiqui que tots els establiments han d'usar almenys la llengua pròpia de les illes Balears i Pitiüses (i no qual-sevol de les dues llengües oficials). Si no, l'únic que fan és espanyolisme de baixa estopa. Ω

BERNAT JOAN I MARÍ

DICCIONARI DEL COLONIALISME ANDALÚS A MALLORCA (I)

LOBBY PER LA INDEPENDÈNCIA

Jiménez, Satu: Nascuda a un poble de Sevilla, Bemes, resident a Porto Cristo des de fa desset anys on té un local a l'Avinguda dels Pins en el qual ensenya 'baile español'. Està vinculada a la Casa de Andalucía de la comarca del Llevant. Aquesta berganta forastera és coneguda per fer declaracions antimallorquines.

Vegeu UH 31.1.00: *Satu manifestó que a los mallorquines les cuesta abrir los brazos en un principio a quienes vienen a residir a nuestra isla.*

Muriel, Isa: Natural d'un poble de la serra sevillana, Herrera, presidenta de la casa de Andalucía García Lorca de Manacor.

Al 7 Setmanari de Manacor de dia 28 de juliol va criticar la fira nocturna de

Sant Jaume per coincidir amb una exhibició de ball andalús a Porto Cristo.

Casa de Andalucía García Lorca de Manacor: També és coneguda com Casa de Andalucía de la comarca del Llevant. Aquesta cova pestilent on se sembla l'odi contra Mallorca i els mallorquins, va ésser fundada l'any 1997.

Actualment té la següent junta directiva: Presidenta: Isa Muriel; Vicepresident: Eduardo Puche; Tresorera i Secretària: Rosario Jiménez; Delegada de Cultura i directora del grup de balls i 'coro rociero': Satu Jiménez; Delegat d'esports: Joaquín Jiménez; Vocals: M^a del Carmen Pérez, Lola Giménez, Manoli Navarro i Juan Roldán. Té uns 150 socis i l'any passat va rebre una subvenció de 300.000 pessetes de l'Ajuntament de Manacor. Actualment té la seu a sa Coma, vora el restaurant hamburgueseria Hermanos Jiménez, en un local cedit gratuïtament per la forastera Juana Bañuls Córcoles. Dia 26 de febrer, profanen els carrers de Porto Cristo amb una processó 'rociera' (UH 29.2.00).

CREUADA DE L'AIATOL·LÀ ESPANYOLISTA ROMÁN PIÑA HOMS CONTRA LA LLENGUA CATALANA

Román Piña Homs ha iniciat una creuada, que recorda els temps del franquisme, contra l'ús públic de la llengua catalana. Aquest fatxa fanàtic es dedica ara durant les hores perdudes a visitar els establiments públics (botigues, farmàcies, papereries...) i les finestretes de les administracions a la caça del catalanoparlant.

A principis de febrer d'enguany, va visitar una oficina de l'administració perifèrica de l'estat amb la intenció premeditada de provocar un conflicte lingüístic. La seva víctima, un pobre funcionari mallorquí anomenat Rafel Bauçà Matas, va ésser linxat públicament dia 6 de febrer des de les pàgines

del pamflet foraster El Mundo amb l'article *Ante un hecho bochornoso*. Deixem pas, però, a les paraules de Piña per veure la brutalitat d'aquest individu delator i represor de les llibertats: *Todo surgió cuando hace un par de días me dirigí a las oficinas de la Administración Periférica del Estado, concretamente al Instituto Nacional de Estadística. Me atendió tras su mesa de trabajo un funcionario ya maduro, de unos cincuenta años, y la verdad es que, contrariamente a lo habitual en mí, formulé mi petición en castellano, seguramente por aquello de que estaba en el único organismo insular que pertenece a la Administración central. Opté de forma instintiva, lo que se dice «por lógica de la situación», y me sorprendí al notar que se me contestaba en catalán. Esto de que preguntes en un idioma y te contesten en otro, sabiendo que el interlocutor está en condiciones de hacerlo en el tuyo, resulta en cierto modo molesto. -Por favor, objeté de inmediato -le rogaría que me hablase en castellano-. Se negó, y ante mi reiteración, se levantó, y entonces contemplé atónito cómo se dirigía a una compañera del interior del despacho, rogándole que me atendiese, porque a él no le daba la real gana hacerlo. La señorita sustituta, me atendió todo lo bien que pudo y naturalmente en castellano. Resolvió mi petición y yo me limité a darle las gracias, no sin antes dejar de recabar el nombre del «patriota» que en uso de sus libertades constitucionales y autonómicas, no había querido atenderme. Se llama Rafel Bauçà Matas. Lo digo por si alguno de los suyos quiere imponerle una medalla.*

El més bèstia, però, de l'article de Piña és que un parell de línies més avant reconeix que el comportament lingüístic de Rafel Bauçà era legal: *La verdad es que el hecho me pareció insólito y desde luego bochornoso. El patriota Bauçà se ajustó a la legalidad. Cualquiera, incluso un funcionario de la administración periférica, tiene derecho a expresarse en uno u otro de los dos idiomas oficiales de nuestra Comunidad. Por consiguiente, doy por sentado de que los dos actuamos conforme a derecho, pero me pregunto hasta dónde llegará esta presión psicológica, en progresivo aumento, que rompe nuestra convivencia, nuestra pragonada solidaridad y desde luego las imprescindibles buenas formas para entendernos con un centenar largo de miles de de las islas, que son tan ciudadanos castellano-parlantes de primera como los bilingües o los que hacen uso exclusivo del catalán.* La barra de Román Piña no té límits! Aquest renegat que llepa el cul constantment als colonitzadors espanyols, no reconeix ni tan sols el «bilingüisme passiu» que predicava Aina Moll, és a dir, allò que tothom parli la llengua que vulgui.

A la vista dels fets, està clar que l'únic que pretenia Román Piña

era humiliar el funcionari mallorquí. Per collons, Piña, volia que Rafel Bauçà mudàs de llengua davant ell. Es pot ésser més malanat? Després d'aquest incident provocat deliberadament per Román Piña i a conseqüència del qual Rafel Bauçà Mates ha rebut insults i amenaces telefòniques, és evident que el comportament d'aquell traïdor respon a les consignes del franquisme quan després de la guerra colonial de 1936, els colonitzadors espanyols fomentaven la delació entre la població mitjançant el cobrament d'una recompensa per als qui denunciaven l'ús de la llengua catalana. Llegim a la circular de dia 6 de setembre de 1939 dictada pel governador civil de Barcelona ocupada pels espanyols, González Oliveros: *he dispuesto conceder un plazo que terminará el 15 del corriente de septiembre para que desaparezcan los restos que queden de inscripciones rojo-separatistas y sean sustituidas por textos correctamente redactados en el idioma nacional, (...) A partir del día 16 inclusive, los contraventores de esta orden pagarán de 100 a 1.000 pts. diarias, según su posición económica, partiendo en un 25 por ciento del importe de las multas en firme los denunciados de casos justificados, quienes deberán dirigirse a la Jefatura Superior de Policía y puestos de la Guardia Civil y provincial, respectivamente, así como al Gobierno Civil.*

Com ja era d'esperar, l'actitud inquisitorial i repressiva de Román Piña Homs va ésser aplaudida pels col·laboradors feixistes espanyols d'El Mundo Antonio Alemany i Bartolomé Sitjar. El primer va escriure a l'article *Incidente lingüístico* (EddM 16.2.00): *Me consta que tuvo un gran impacto el artículo de Román Piña Homs en el que nos contaba un incidente «lingüístico» que sufrió, nada menos, en la Administración Periférica del Estado y en la que uno de estos fanáticos que ejercen de funcionarios se negó a contestarle en castellano, (...) Es evidente que estos comportamientos chocan con toda una tradición mallorquina de bilingüismo sin complejos y de educada atención para con quienes no hablan nuestra lengua, hablando nosotros la suya que, también, por cierto, es «nuestra». Los fanáticos piensan que esta facilidad para la práctica del bilingüismo es «autoodio», sometimiento al «colonizador» y demás estupideces de quienes siguen aferrados a un Fanon que ya nadie cita ni lee. Pero lo que se reviste de «orgullo nacionalista» no es sino descortesía y mala educación a secas: en cualquier país del mundo y en cualquier conversación, tertulia o reunión, se habla, cuando se conoce, la lengua del que no es políglota. Y nadie piensa en «autoodios», «colonialismos» y demás zarandajas que lo único que revelan, además de mala educación, es un tremendo complejo de inferioridad.*

El segon, en un article titulat *El 'Trepó'* (EddM 26.2.00), va vomitar les següents paraules: Després del esplèndid article de mi buen amigo Román Piña Homs, sobre la invasión, intolerancia y mala educación catalanista, uno, no quería incidir en el tema, pero, nuevos datos acumulados, a la toma del poder por Obra Cultural y Voltor, que «exigen» el dominio total del catalán en todas las esferas de la Administración, -ya que han fracasado en la sociedad-, y la gran acogida, al Institut d'Estudis Catalans, a quien vamos a instalar en un palacete, para que pueda dirigir la operación de invasión, con la comodidad que la tarea se merece, nos obliga a insistir sobre el tema. (¿Cuántas instituciones mallorquinas carecen de techo que les cobije, y, cuando llegan las catalanas, les entregamos las mansiones de nuestra antigua burguesía?). (...) La verdad, es, que la mayoría de isleños, tienen el coeficiente intelectual bastante alto, no ven tensión política por ningún lado y se encuentran, perfecta y definitivamente instalados, en el Estado español, y esperan, no verse nunca, bajo la dictadura catalanista. (...) Pero, de todos los ataques contra la identidad de nuestras islas, se está preparando, uno, de consecuencias imprevisibles, (si el lector es sensible al temario de la «sonrisa vertical», debe dejar esta lectura). Allá va: Cuenta la revista *Interviu*, que se ha rodado la primera película X en catalán, titulada *Les eXXcursionistes calentes*, protagonizada por una neocelandesa, ni fu ni fa, llamada Tavalía Griffin. Todo normal. Lo que ya no es tan frecuente, es que lleven el impulso catalanista a extremos insospechados. Me explico: en el cartel anunciador, está la protagonista desnuda -como toca- con las cuatro barras dibujadas en el trasero, o sea, en su sitio. También ha salido la primera revista porno-catalana, con el «rebuscado» nombre de *Petó*, en la que la protagonista cubre sus intimidades con la senyera. (...) ¿Se imaginan vds. a nuestros defensores catalanistas en los tiempos d'es picadors con prendas de senyera? La verdad, es que en aquellos inolvidables años, tanto en las islas, como en El Molino barcelonés, en donde no se vio nunca una senyera, se trempava de maravilla. Y las catalanas de nuestros tiempos estudiantiles, sin saber lo que era una senyera, hacían, que presentáramos armas, con todos los honores. (...) La verdad es que prefiero un bon trempó mallorquí con una señora, a una mala trempada catalana, con una senyera. Ja pot bravejar ara de masclot i d'enravenar davant les senyores,

Bartolomé Sitjar! Molt de renou i poca llana! Ni trempó, ni El Molino, ni dones mallorquines i/o catalanes. Re de res. Amb tots els respectes pels homosexuals, el que de bon de veres posa calent don Bartolomé és un gaspacho andalús ben fred pastat per n'Antonio Gala o pel seu amigué Miguel Nigorra.

ROMÁN PIÑA, 'CAGANER IL·LUSTRE' DEL REGNE DE MALLORCA

L'ideòleg del PP, membre de la secta integrista, Opus Dei, col·laborador del pamflet ultranacionalista espanyol, *El Mundo*, i catedràtic de dret conegut per mirar amb mal ull el seu alumnat catalanoparlant, Román Piña Homs, dia 26 de desembre de 1999 va escriure un article nauseabund titulat *Navidades con caganer del qual reproduïm alguns fragments: Que un mallorquin, por aquello de ser más catalán, añada a su belén un pastorcito cumpliendo una de sus elementales necesidades biológicas, a unos pasos de la cueva, siguiendo aquí una costumbre catalana de discutible gusto, no me preocupa. Lo triste es que lo promuevan las instituciones, como en Esporles, montando a tamaño natural, su novedosa imagen en los jardines de la Vilanova, o que se lance como oferta en el mercadillo de la plaza mayor de Palma, y en competencia con la de nuestros deliciosos pastorets vestits a l'ample. ¿Será que tras el Pacte, también la normalización ha llegado a los beleños? No lo sé. La verdad es que no recuerdo belén mallorquin alguno, al menos de los tradicionales, con pastorets del tipo indicado. (...) El belén mallorquin no hace mención alguna del personaje que, grosero o no, constituye un claro modelo de importación. (...) Al importarse a les Illes en este proceso imparable de catalanización que todos conocemos, al parecer hemos decidido, por aquello de ser más catalanes, colocar al caganer con barretina incluida lo más cerca posible de la cueva, no sea que pase desapercibido y que con ello resulte insuficiente nuestra patente de catalanidad.*

Les parauletes vomitives d'aquest fonamentalista espanyol van merèixer, com a mínim dues respostes contundents. La primera del periodista Planas Sanmartí que va nomenar Piña Caganer Il·lustre del Regne de Mallorca: Retiraré el títol de Caganer Il·lustre a Román, quan vegi, senti o llegeixi, que rebutja la FERIA de Abril, no perquè no li agradin les sevillanes tant com a Catalina Cirer, sino por andaluz. (DM 3:1.00). La segona va ésser la del regidor del PSM a l'Ajuntament de Ciutat, Gabriel Barceló Milta: A Román Piña i a altres els preocupa tot el que pugui venir de Catalunya fins a l'extrem de dedicar tot un article a una simple figura del betlem. En canvi, ni Román Piña ni tots aquests altres preocupats pel catalanisme, mai no diuen res de tantes i tantes coses provinents d'altres cultures de l'estat espanyol i d'arreu del món. A continuació, Barceló, en proporcionava una llista larga: les sevillanes, les pizzas, la FERIA de Abril, el Pare Noel, les grans superfícies... (Vegeu, Sobre el nadal amb caganer, EddM 31.12.99). **Ω**

L A N O S T R A C U I N A

Macedònia

Ingredients:

Fruïtes diverses, naturals i en almívar (taronja, plàtan, poma, pera, cireres, maduixes, maduixots, préssec, meló, kiwi, etc.). Per amanir, sucre i/o mel, l'almívar de les fruites i un vi (cava, moscatell, vi ranci, etc.)

Preparació:

Es trinxen la fruita a trossos grossos i s'amaneix amb el vi i el sucre i/o mel. Es deixa reposar una estona a la nevera, tapada amb un plàstic.

Pomes al forn

Ingredients:

Pomes "golden", mel, sucre, rom blanc i aigua.

Preparació:

S'escalfa el forn a uns 180°C. Després de rentar-la bé, es talla cada poma prop de la cua i perpendicularment a aquesta, fent una rodanxa d'un cm. de gruix; llavors, se li treu el cor amb un ganivet petit, procurant que el forat no travessi per l'altre extrem. Es posa una bona cullerada de mel i un raig de rom al forat que ha deixat el cor i es tapa altre cop, traient la cua si hi havia quedat. Es posen totes les pomes en una plata per anar al forn amb mig dit d'aigua al fons, amb un bon pessic de sucre sobre cada poma. S'enforna i es deixa coure, fins que el sucre caramel·litzi i les pomes siguin cuites.

Peres amb vi

Ingredients:

Peres blanquilles, vi negre de bon bouquet, sucre i canyella.

Preparació:

Es posa el vi negre en una olla i s'hi dissol el sucre, al gust. Després, s'hi tira un tronquet de canyella i es posa al foc. Mentre s'escalfa, es pelen les peres. Quan estan pelades, es tiren a l'olla i es deixen coure. Un cop bullides, es deixa refredar i es posa tot en un bol, a la nevera. Es serveix fresc.

Cireres negres amb vi

Ingredients:

Cireres negres madures, sucre, canyella, vi blanc i aigua.

Preparació:

Es renten les cireres, se'ls treuen les cues i es deixen en remull durant un quart d'hora. Després, es posen en una cassola i es cobreixen de vi blanc i aigua, a parts iguals; s'hi tiren 400 gr. de sucre per quilo de cireres i un tronquet de canyella. Es deixa coure uns vint-i-cinc minuts, es desescuma bé i es posa a refredar.

Figues amb anís

Ingredients:

Figues, anís sec i sucre.

Preparació:

Es pelen les figues i s'obren pel mig. Es posen

als plats, s'amaneixen amb un raig d'anís, s'hi tira un pols de sucre i es serveixen.

Maduixes amb nata

Ingredients:

Maduixes (també poden ser gerds o maduixots), nata sense sucre, sucre i vi quinat o palo mallorquí.

Preparació:

Els maduixots, convé tallar-los pel mig i macerar-los, una bona estona abans, amb sucre i un raig de vinagre, per treure'ls l'acidesa. Es posen les maduixes (o la fruita que sigui) als plats i es cobreixen amb nata. S'hi tira un bon pols de sucre granat i un raig de vi quinat o palo i es serveix.

Ous ferrats

Ingredients:

Nata, sucre i mitjos préssecs en almívar.

Preparació:

Es posa un parell o tres de cullerades de nata a cada plat, repartint-la com si fos la clara d'un ou ferrat. Després, es posa mig préssec en almívar al centre de la nata i s'amaneix amb una mica d'almívar i un pols de sucre.

Gelat d'ametlla o d'avellana

Gelats casolans de Mallorca

Ingredients:

100 gr. d'ametlles o d'avellanes crues, mòltes; 100 gr. de sucre, un tros de pell ratllada de llimona, un pessic de canyella i 1 litre de llet.

Preparació:

Es posa la llet freda en un pot i s'hi dissol el sucre. Després s'hi tira l'ametlla o l'avellana, la pell de llimona i una mica de canyella, en pols o ben picada amb el ganivet. Es posa en un recipient flexible, al congelador. L'ametlla quedarà al fons; però és igual, perquè abans de servir es remena bé. Una estona abans de servir, cal treure-ho del congelador. Quan ja s'ha estovat, es desfan tots els terrossos de gel i es remena bé, abans de servir-lo, en copes.

Gelat de taronja

Ingredients:

El suc de sis taronges i de dues llimones, 200 gr. de sucre, 1 l. de llet, la pell ratllada de dues taronges.

Preparació:

Es barreja tot en un recipient flexible i es posa al congelador. Una estona abans de servir, es treu i es deixa estovar una mica. Llavors es remena bé i es posa en copes.

Flam

Ingredients:

Per al caramel, 100 gr. de sucre, 6 cullerades d'aigua i unes gotes de suc de llimona. Per al

flam, 10 ous, 300 gr. de sucre i 1 l. de llet.

Preparació:

Es barreja el sucre amb l'aigua i el suc de llimona i es posa al fons del motlle o motlles. Posant-los sobre el foc, es fa caramel·litzar. Després, es barregen en fred els ingredients del flam, i es baten bé fins a fer un líquid homogeni. S'aboca al motlle i es cou al forn, al bany maria, durant 35 o 40 minuts.

Crema cremada

Les postres del dia de Sant Josep (19 de març)

Ingredients:

Per a la crema, 1/2 l. de llet, quatre rovells d'ou, 125 gr. de sucre, 20 gr. de midó, un tronquet de canyella i una pell de llimona. Per cremar-la, una grapada de sucre.

Preparació:

Es treu la pell d'una llimona, després de rentar-la bé. Es desfà el midó en mig got de llet freda. Es separen els quatre rovells de les clares. Es fa arrencar el bull a la resta de llet i es treu del foc. En un cassó, es barregen els rovells i el sucre i es treballen bé; després, s'hi afegeix la llet, mentre es va remenant amb el batedor i l'altra llet amb el midó, passant-la pel colador. Es posa el cassó al foc procurant que no arrenqui el bull i es continua batent fins que la crema sigui prou espessa. Es treu del foc, sense parar de batre-la fins al cap d'una bona estona. Llavors es posa en plats de postres o en cassolletes i es deixa refredar fins a temperatura ambient. Una mica abans de servir-la, es posa la pala de cremar al foc, fins que sigui ben roent. S'ensucra bé la superfície de la crema i s'hi passa la pala lentament, per a que el sucre caramel·litzi. Si se'n fa de sobra, no es cremen les que quedaran, perquè el caramel es fon.

Ametlles garapinyades

Ingredients:

Ametlles, sucre i aigua.

Preparació:

En una paella o un cassó a foc viu, es posa el mateix pes de cada cosa. Quan quasi no hi queda aigua, s'abaixa el foc al mínim i es remena seguit. Quan el sucre es comenci a espessir, es torna a posar el foc al màxim, fins que caramel·litzi. Llavors es posen les ametlles sobre un drap estès al taulell de la cuina i es deixen refredar.

Recuit

Ingredients:

Llet sencera i crua, aigua, herba-col i mel, per acompanyar.

Preparació:

S'escalfa la llet fins que quasi bulli i s'apaga el foc. Llavors, s'aboca en xicres. Es fa una infusió d'herba-col en una mica d'aigua calenta. Quan la llet estigui a 35°C., s'hi tira un raig d'infusió. Es deixa quallar i, un cop fred, es serveix, acompanyat amb mel.

Lluitem per sa veritat

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR - TEL. 971 665 336

Pobre, has d'estudiar,
Allà que a tu te convé,
Procura es quedar bé
A certa gent respectar.
De lo que t'has de guardar,
De gent que duu picardia,
Per desgràcia avui en dia,
Més de sa meitat n'hi ha.

Polítics, gent de carrera,
I d'ordre espiritual,
També gent de tribunal,
N'hi ha molt grossa filera.
Aquesta gent sempre espera,
Amb sos seus filats parats,
A s'honra i dignitats,
la se tiren per darrera.

Van cercant son benestar,
Duent papers embullats,
I els pobres enganyats,
Amb el seu tan dolç parlar.
Se varen acostumar,
De dur sa arma amagada,
La tenen ben preparada,
Per si la volen emprar.

El pobre sempre serà,
El que duu el gros viatge,
Lo mateix que sa farratge,

Per mantenir es bestiar.
Així se'l considerà,
Bèstia d'explotació,
L'enganyen amb un sermó,
Si ell los vol escoltar.

El món ben ple de bergants
Que vigilen tota cosa,
El seu pensament s'esforça,
Per enganyar ignorants.
Uns fan memòries d'uns sant,
Que visqueren l'antigüea,
Déu del Cel en bon concepte,
Los va regalar les claus.

Dins aquesta teoria,
Se van molt desenvolupant,
A molta gent ofuscant,
Fent-los entrar sa mania.
Per això, avui en dia,
Molta por los ha entrada,
I la gent ben retgirada,
Va resant de nit i dia.

Demostració la tenim,
Del dia disset d'agost,
Molta gent de tot lo món,
Al Vaticà es reuní,
Esperant a l'Esperit
Que el sant Pare escamparia,

A tots ells beneïria,
De menjar sense profit.

Amb aquesta benedicció,
Vostre cos quedà servit?
Tan el pobre com el ric,
Esperant l'absolució.
A l'honorable senyor,
La festa poc costaria,
Amb Déu i Santa Maria,
S'acabà sa funció.

Llavor 'nareu a menjar,
Finida sa funció,
Un bon arròs de capó,
El rostit no va mancar.
Vi bo pel bon glopejar,
Cafè i un bon conyac,
Vostre cos associat,
Segur que son vos pegà

Ben diferent del moment,
Que al sant Pare esperaveu,
Allà tots vos agrupaveu,
Per tal esdeveniment,
Era moment imponent,
Rebre la gran benedicció,
Però dins vostre panxó,
No hi va entrar cap aliment.

Per lo tant, obriu els ulls,
Gent de la dreta i l'esquerra,
Oblideu sa gran guitarra,
De sa gent que viu d'embulls,
N'hi ha uns bons caramulls,
Dins el món per tot rodó,
Que sembra grossa temor,
A tots els pobres incults.

També hipòcrites hi ha,
Fingeixen el que no són,
De llevant en es migjorn,
Cercant el seu benestar.
Aniran a combregar,
A davant sa llarga fila,
Molta de gent se los mira,
Que d'ells no es poden fiar.

Menyspreem aquells traïdors,
Que viuen de sa mentida,
Nostre pensar se inclina
En aquell tan gloriós,
Tan noble i piadós,
Que Jesús s'anomenà,
A la Creu se'l va penjar,
Fou l'estament religiós.

Ha de pensar cada qual,
Del mode que ha de viure,
Lo espiritual, fa riure,
Lluitem pel Déu natural,
Que ens allibera de mal,
A tots mos dona menjar,
Bon aire per respirar,
Aigua bona de canal. Ω

Sor querubina

Lletre Llorenç Capellà Batle

Sor Querubina plorava
agonellada a un racó
de veure es seu esquadró
des coro que s'esborrava
hi va anar una fadrina
tota vestida de dol
i es meu cos no té consol
va dir a Sor Querubina

Seràs servida si et guies
i no tornes a ballar
l'endemà hi va tornar
i va fer quaranta rudes

Que te dóna a tu si va
es vicari a ca ses monges
pentura tenen taronges
les hi donen a tastar.

A dins Algaida es jovent
s'entén es femellum noble
en venir senyor en es poble
perden es coneixement.

A Algaida d'un temps ençà
ha entrat una moda nova
donen ses dones a prova
si va, va si no, no va.

Ses beates algaidines
pes coll duen una creu
i a un lloc que no se veu
una corona d'espines.

Un temps ses comediantes
eren ses dones del món
i ara ses d'Algaida són
ses que volen fer de santes. Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça.....
.....C.P.....
Població.....
C.I.F.....Tel.....

M'interessa una subscripció

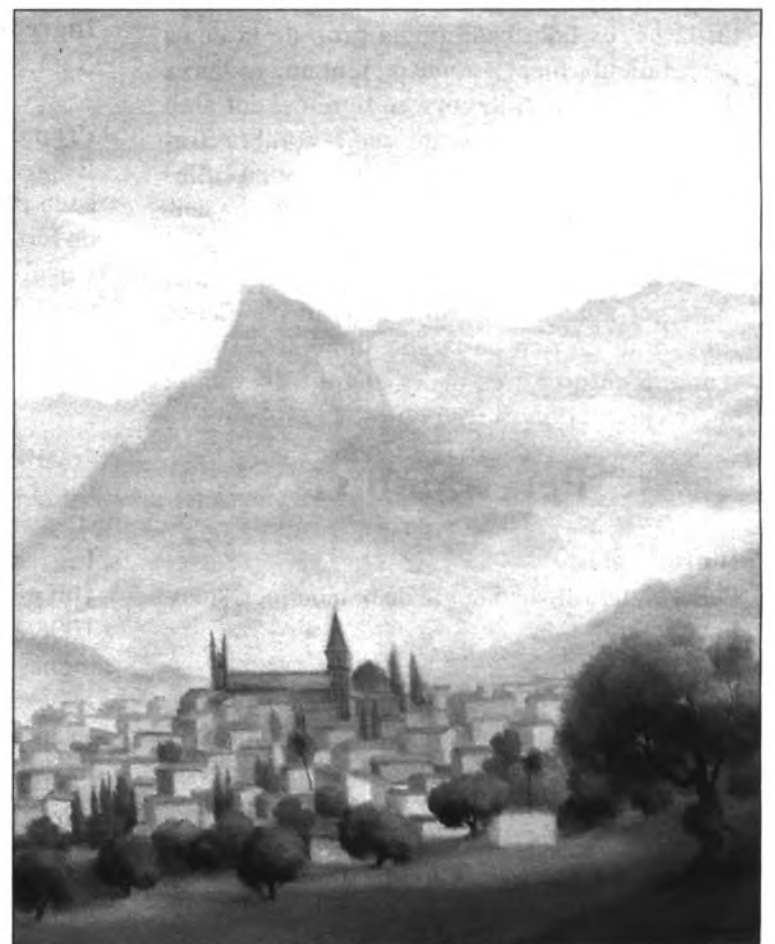
ANUAL 4.000 PTS (24,04 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

▲ Vall de Sóller. Oli sobre tela / 81x65 cm

▼ L'Oliverar. Delà. Oli sobre tela / 65x81 cm

